

พลังอำนาจทางภาษาจากาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล*

Language Power to Create Authority Power in Seksan Prasoetkun' s Discourse

บุญเสนาอ ตริวิเศษ¹ / สมเกียรติ รักษ์มณี²

BunsanoeTriwiset¹ / Somkiat Rakmanee²

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

²ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University,

² Department of Thai Language Program, Faculty of Humanities Kasetsart University,

Corresponding author. Email: thithatphu@gmail.com / E-Mail Address: fhumskr@ku.ac.th

Abstract

This article aimed to study language powers in discourses of Seksan Prasoetkun' s works which were created to show the authority power in the author' s discourses, and influence of the powers of discourse on socio-culture. The texts selected which were from the 43 literary works published during 1973-2014 were used for analysis. A theory of critical discourse analysis was used for this study. The result of study showed that Seksan Prasoetkun used 11 linguistic techniques to create authority powers, namely, choice of word, paradox, irony, quotes, metaphor, rhetorical question, appraisal word, modality, causal and effect, repeated pattern, and the use of intertextuality. These language powers were communicated through 8 volumes of discourses, namely, discourse on nationality and Thaihood, politico-economics, democracy, capitalist globalization, poverty, usurpation, good man, culture, and University. These discourses indicated 5 authority powers such as criticism, argumentation against main discourse, revealing of injustice, mutiny against power and structure of power and social leading. The result of influence of power of discourse on socio-culture showed that Seksan Prasoetkun' s discourses had an effect on writers and scholars, and be accepted by the Thai society.

Keywords: language power, authority power, discourse, Seksan Prasoetkun

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตีพิมพ์ภายหลังจากการศึกษาแล้ว และเขียนขึ้นจากบางส่วนของวิทยานิพนธ์ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบความมาก่อน

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาพลังอำนาจทางภาษาจากวาทกรรมในงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล และอิทธิพลของพลังอำนาจของวาทกรรมที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากวรรณกรรม จำนวน 43 เล่ม ตีพิมพ์ระหว่างปี 2516-2557 การศึกษาที่ใช้ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ผลการศึกษาพบว่า เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ใช้กลวิธีทางภาษาในการสร้างอำนาจ 11 แบบ ดังนี้ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ 2) การใช้ปฏิทรรศน์ 3) การใช้ถ้อยค่านัยแฝง 4) การใช้คำคม 5) การใช้อุปลักษณ์ 6) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ 7) การใช้คำแสดงการประเมินค่า 8) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ 9) การใช้ประโยคเหตุผล 10) การใช้การซ้ำกระสวนประโยค และ 11) การใช้สัมพันธบท พลังอำนาจทางภาษาเหล่านี้ คือสื่อสารผ่านชุดวาทกรรม จำนวน 8 ชุดวาทกรรม ได้แก่ 1) วาทกรรมชาติและความเป็นไทย 2) วาทกรรมเศรษฐกิจการเมือง 3) วาทกรรมประชาธิปไตย 4) วาทกรรมทุนนิยมโลกาภิวัตน์ 5) วาทกรรมความยากจน 6) วาทกรรมคนดี 7) วาทกรรมวัฒนธรรม และ 8) วาทกรรมมหาวิทยาลัย วาทกรรมดังกล่าวแสดงพลังอำนาจ 5 ประการ ได้แก่ การวิพากษ์การโต้แย้ง วาทกรรมกระแสหลัก การเปิดเผยความไม่เป็นธรรม การขัดแย้งประท้วงต่ออำนาจและโครงสร้างอำนาจ และการขึ้นาสังคม

คำสำคัญ: พลังภาษา, พลังอำนาจ, วาทกรรม, เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ หน้าที่สำคัญของภาษา คือ การเชื่อมโยงมนุษย์ในสังคมให้อยู่ร่วมกัน มนุษย์สื่อสาร เรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ และกระทำการใด ๆ ผ่านภาษาแทบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามภาษามีได้ถูกใช้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันเท่านั้น แต่ยังมีพลังอำนาจที่สามารถบงบอกจิตใจ ความคิดและความรู้สึก ทำให้ผ่อนคลาย สบายใจ มั่นคง อึกเหิม ตื่นเต้น หรือแม้กระทั่งทำลายความมั่นใจได้ ภาษาที่ได้อ่านได้ฟังสามารถเปลี่ยนอารมณ์ของผู้เสพได้ พลังของภาษาจึงอาจกลายเป็นปฏิบัติการทางอำนาจที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำเสนอ การสร้างภาพตัวแทน การให้ความหมายและคุณค่าแกสิ่งต่าง ๆ ที่การสื่อสารนั้นกล่าวอ้างถึงภาษาที่สื่อความคิด อุดมการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์อาจมีอำนาจหรือพลังในการกดทับและครอบงำคู่สื่อสารได้หากคู่สื่อสารนั้นยอมรับการเสพและเชื่อในบทบาทของภาษาที่นำเสนอ นั่นแต่ในขณะเดียวกันภาษาที่สื่อสารนั้นก็อาจเป็นช่องทางให้เกิดการต่อสู้ ขัดแย้ง ต่อรอง รวมทั้งการระบายความตึงเครียดจากภาวะที่ถูกบีบคั้น ภาษาในด้านที่มีพลังอำนาจดังกล่าวมานี้ นักภาษาศาสตร์เรียกว่า “วาทกรรม” (discourse) โดยลักษณะทางภาษาที่ปรากฏลักษณะดังกล่าวนี้มักพบในตัวบทงานวรรณกรรมทั่วไป โดยเฉพาะในงานวรรณกรรมที่ผู้ประพันธ์มีความสามารถสูง มีประสบการณ์สร้างสรรค์วรรณกรรมมายาวนาน เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นนักประพันธ์คนหนึ่งที่มีความสามารถสูง เริ่มต้นสร้างงานเขียนตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา และยังคงสร้างงานอย่างสม่ำเสมอจนถึงปัจจุบัน งานเขียนที่ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วจำนวน 43 เล่ม หลายเล่มตีพิมพ์

ซ้ำถึง 12 ครั้ง แสดงให้เห็นว่า ผลงานวรรณกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านในวงกว้าง รางวัลศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี 2552 เป็นสิ่งที่ยืนยันการสร้างงานงานศิลปะที่มีคุณภาพสูง ไม่เพียงเท่านั้น เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ยังเป็นอดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อดีตผู้นำการชุมนุมประท้วงรัฐบาลในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เคยเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย รวมทั้งเป็นนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ที่มีก่นำเสนอแนวคิด หรือทางออกผ่านงานเขียนเมื่อสังคมไทยเกิดสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ งานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุลผู้มีเบื้องหลังชีวิตการต่อสู้ทางอุดมการณ์ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรแก่การศึกษาในแง่วาทกรรมอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเสกสรรค์ ประเสริฐกุล อาจมีเจตนาแฝงเร้นที่มากกว่าการสื่อความหมายโดยอรรถ จะเป็นไปได้หรือไม่ว่าเสกสรรค์ ประเสริฐกุล มุ่งที่จะใช้พลังของภาษาเป็นเครื่องมือในการสร้างพลังอำนาจให้เกิดแก่สังคม โดยสร้างวาทกรรมที่สะท้อนความนึกคิดและอุดมการณ์ผ่านภาษา เพื่อให้โน้มน้าวให้ผู้รับสารตระหนักรู้ คล้อยตามความคิดที่เขานำเสนอ ดังนั้นจึงมุ่งศึกษางานวรรณกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ด้วยวิธีการวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยอาศัยแนวคิดของ Fairclough, N. (1995) เป็นแนวทางในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาหลังภาษาในวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ผ่านแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (CDA) จากวรรณกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล จำนวน 43 เล่ม ได้แก่ สงครามอินโดจีน (2516) คอร์รัปชันในประเทศไทย (2516) เอียงข้างประชาชน (2517) มนุษยธรรมกับการต่อสู้ทางชนชั้น (2518) ฤดูกาล (2555ก) ดอกไม้ (2555ข) จากทะเลถึงดงตอย (2547) คนหาปลา (2528) มาจากป่าชายเลน (2527) เพลงน้ำระบำเมฆ (2531) มหาวิทยาลัยชีวิต (2554) ปากคำประวัติศาสตร์ (2538) เดินป่าเสาะหาชีวิตจริง (2554) เรือร่อนหาปลา (2539) เส้นทางนักประพันธ์ (2540) คลื่นเสรีภาพ (2540) เพลงเอกภพ (2549) ทางทากและสายน้ำเขียว (2540) เลียบเลาะชายคาโลก (2549) คนกับเสือ (2545) ฟองเวลา (2550) การผ่านพ้นของยุคสมัย (2549) ผู้ชายที่กำลังสูญเสีย (2549) โลกเปลี่ยนต้องเปลี่ยนโลก (2541) ถ้าหากไม่มีวันนั้น (2549) และ ห้วงยามแห่งความพ่ายแพ้ (2555) วิหารที่ว่างเปล่า (2553) ก่อนสิ้นศตวรรษ (2544) บางอย่างที่ยาหายไป (2544) จลาจลทางปัญญา (2545) ตัวตนและจิตวิญญาณ (2545) เมื่อโลกไม่มีประวัติศาสตร์ (2547) ผ่านพบไม่ผูกพัน (2548) การเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตย (2553) วันที่ถอดหมวก (2550) ผ่านพินิจค้นพบ (2551) อำนาจแห่งความว่างความว่างแห่งอำนาจ (2551) บุตรธิดาแห่งดวงดาว (2552) จากจิตวิญญาณถึงบ้านเมือง (2553) วันที่หัวใจกลับบ้าน (2554) วิถีคนนอก (2556) เต่าแห่งประชาธิปไตย (2556) และความฝันเดือนตุลา (2557) มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พลังของภาษา

Blaska (1993) กล่าวถึง พลังอำนาจของภาษาว่า ภาษาเป็นเครื่องสะท้อนว่าผู้คนในสังคมมองเห็นและกันอย่างไร เช่น การใช้คำพูดหรือถ้อยคำเมื่อกล่าวถึงคนพิการ ที่ผู้ใช้ภาษามักใช้คำที่สะท้อนถึงความน่าสงสาร น่าสลด น่ากลัว หรือปัญญาอ่อนหรือความพิการที่ไม่ได้พัฒนา ถือเป็นกรกดทับต่อคนพิการแบบหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงความเสมอภาค คนพิการจึงได้เรียกร้องให้เรียกพวกเขาโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ที่ทำให้

มองไม่เห็นความพิการ นอกจากนี้ การใช้ภาษามีส่วนในการสร้างภัยพิบัติแก่คนอื่น ดังที่ Stibbe (2001) กล่าวว่า ไม่ใช่เพียงแต่คำพูดที่ทำให้เกิดการครอบงำและการสร้างภัยพิบัติให้แก่ผู้อื่นเท่านั้น จริง ๆ แล้ว ภาษาในทุกระดับจากหน่วยคำที่สร้างนามนัย ผ่านการออกเสียง การจัดกลุ่มทางอรรถศาสตร์ การเลือกทางไวยากรณ์ การใช้สรรพนาม ไปจนถึง อุปลักษณ์เกี่ยวกับอุดมคติล้วนเกี่ยวข้องกับอำนาจที่แฝงเร้นในภาษาทั้งสิ้น ส่วน Spear (2009) ที่มุ่งจำเพาะพูดถึงอำนาจภาษาในงานวรรณกรรม ได้กล่าวว่า พลังอำนาจของคำและความจริงที่ภาษาสื่อสาร ข้อความที่ทรงพลัง มีส่วนช่วยในการทำให้ภาษาและวรรณกรรมคงทนอยู่ยาวนาน

laosiwong (2002: 6) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องต่อรองอำนาจในสังคม Prachakun (2009: 363-366) กล่าวว่า ภาษามีพลังอำนาจกำหนดโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ของเราได้ไม่มากนักน้อยการใช้ภาษาในฐานะที่เป็นการกระทำทางสังคม (วาทกรรม) หากผู้ใช้ภาษามีความสามารถในการใช้ถ้อยคำได้อย่างเหมาะสมแบบเนียน ก็อาจสร้างพลังอำนาจที่จะชักจูงคนให้เกิดทัศนคติไปได้ต่าง ๆ นานาทั้งนี้ ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องมือเพื่อการสื่อสาร ยังอาจเป็นเครื่องมือแห่งอำนาจอีกประการหนึ่งด้วย

Phromsutthirak (2012: 8-11) กล่าวถึงพลังอำนาจของภาษาว่า คำนอกจากจะสื่อถึงสิ่งต่าง ๆ แล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกได้ ทำให้เกิดความสบายใจ ความกลัว ความเกลียด ความเศร้า คำยังสามารถแสดงความคิด ค่านิยม ความเชื่อตลอดจน ประเพณีของผู้ใช้คำนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงพลังภาษาในงานเขียนว่า พลังภาษาในงานเขียนเกิดจากการเลือกใช้คำ โดยเฉพาะคำที่เหมาะสม มีพลังในแต่ละบริบท ภาษาในงานเขียนยังมีพลังที่เกิดจากกลวิธีต่าง ๆ ในการ “แต่งเสียง” และ “แต่งความ” ของคำด้วย เช่น การเล่นสัมผัส การเล่นคำซ้ำ การเล่นซ้ำคำ การอ้างถึง การใช้ภาวะแย้ง และการใช้ความเปรียบ เป็นต้น กลวิธีเหล่านี้ก่อพลังให้ภาษา พาให้ผู้อารมณ์ โนม่น้าวให้เกิดความคิดต่าง ๆ ทำให้งานเขียนมีคุณค่าทั้งด้านเนื้อหาและวรรณศิลป์

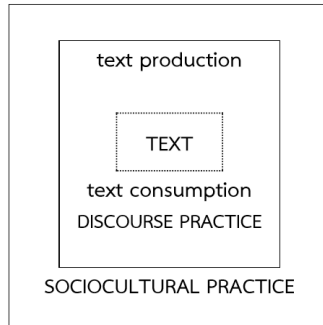
Edelman (1977: 63) กล่าวว่า ภาษาเป็นมากกว่าเครื่องมือในการสื่อสาร ทำหน้าที่จัดระเบียบ จัดลำดับความรู้สึกนึกคิดและการคาดหวังของเรา ภาษาไม่ใช่คำที่เราใช้แทนที่วัตถุสิ่งของหรือการกระทำชนิดใดชนิดหนึ่ง แต่ภาษาสร้างสิ่งที่เราพูดถึงและกำหนดวิหิตูต วิหิตูตของเราไปพร้อม ๆ กันด้วย นั่นคือภาษาทำหน้าที่จัดระเบียบระบบการแบ่งแยกการรับรู้ของเรา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาษานอกจากมีหน้าที่สื่อสารแล้วยังมีพลังอำนาจที่จะบันดาลให้เกิดความรู้สึกนึกคิดแก่ผู้สื่อสารได้ เสียงและความหมายของถ้อยคำมีอิทธิพลต่อความรู้สึก กระทบต่อจิตใจของมนุษย์จนถึงขั้นอาจทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้ ความหมายในภาษา นอกจากจะสื่อถึงสิ่งต่าง ๆ แล้วยังสื่อถึงความรู้สึก ความคิด ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ภาษามีอิทธิพล มีพลังอำนาจต่อจิตใจของมนุษย์

2. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

การวิเคราะห์วาทกรรมแนวทฤษฎีวิพากษ์ (CDA) ของ Norman Fairclough จะวิเคราะห์ผ่าน 3 ช่องทาง ดังนี้ ช่องทางแรก ได้แก่ ตัวบท (Text) หรือภาษาที่ใช้ในงานเขียน ประกอบด้วยการวิเคราะห์ด้านศัพท์, ไวยากรณ์ และการเชื่อมประโยค ส่วนช่องทางที่สอง คือ ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practices) หรือกระบวนการสร้างตัวบท ประกอบด้วยวิเคราะห์กระบวนการนำเสนอตลอดจนการตีความตัวบทเพื่อพิจารณาวิธีการสร้างและการถ่ายทอดวาทกรรมของผู้เขียน ช่องทางสุดท้ายคือ ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practices) ประกอบด้วยการวิเคราะห์บริบททางสังคม, วัฒนธรรม และการเมืองที่ปรากฏ

แวดล้อมด้วยท เพื่อให้เห็นเข้าใจความหมายและกระบวนการสร้างวาทกรรม ดังปรากฏเป็นกรอบแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมแบบ 3 มิติของ Fairclough ตามแผนภาพต่อไปนี้

กรอบวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารตามแบบทฤษฎี
วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Fairclough, 1995: 59)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะนำเสนอเป็น 2 หัวข้อ คือ การวิเคราะห์ตัวบทและปฏิบัติการทางวาทกรรม และปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ตัวบทและปฏิบัติการทางวาทกรรม

ตัวบทและปฏิบัติการทางวาทกรรม ตามกรอบแนวคิดของ Fairclough เป็นคนละส่วนกัน แต่การวิเคราะห์จะต้องแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับปฏิบัติการทางวาทกรรม ดังนั้น จึงขอแนะนำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวบทกับปฏิบัติการทางวาทกรรมไปพร้อมกัน ดังนี้

ผลการศึกษาลงภาษาในการสร้างพลังอำนาจในวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ตามกรอบวิเคราะห์ของ Fairclough (1995: 59) พบชุดวาทกรรม 8 ชุด ได้แก่ 1) วาทกรรมชาติและความเป็นไทย 2) วาทกรรมเศรษฐกิจการเมือง 3) วาทกรรมประชาธิปไตย 4) วาทกรรมทุนนิยมโลกาภิวัตน์ 5) วาทกรรมความยากจน 6) วาทกรรมคนดี 7) วาทกรรมวัฒนธรรม และ 8) วาทกรรมมหาวิทยาลัย ดังนี้

1.1 วาทกรรมชาติและความเป็นไทย

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมชาติและความเป็นไทยพบกลวิธีภาษาต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำยั่วยุผกผัน การใช้คำแสดงการประเมินค่า การใช้การซ้ำกระสวนประโยค และการใช้คำแสดงทัศนภาวะ ซึ่งได้สร้างพลังอำนาจด้วยการวิพากษ์เปิดเผยให้ความจริงเกี่ยวกับชาติความเป็นไทย และใช้หลักฐานโต้แย้งเพื่อต่อสู้กับวาทกรรมดังกล่าวที่เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ใช้วาทกรรมแบบเห็นแย้งหรือเห็นต่าง ตลอดจนการใช้วาทกรรมเพื่อขึ้นนำสังคม ดังตัวอย่าง การใช้ถ้อยคำยั่วยุผกผัน และการใช้การซ้ำกระสวนประโยค ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำนัยผกผัน

...ลักษณะของคนไทยก็กำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยิ่งเปลี่ยนก็ยิ่งหลากหลาย คุณจะเอาลักษณะของชนหมู่ไหน และในช่วงเวลาใด มากำหนดว่ามันคือวิญญาณความเป็นคนไทย สมมุติผมจะเขียนเรื่องสั้นเกี่ยวกับผู้ชายไทยที่รุ่มข่มขืนนักท่องเที่ยว เขียนถึงคนไทยที่เก่งกาจไรจากการค้าที่ดิน เขียนถึงนักการเมืองที่ชอบซื้อเสียงเขียนถึงพ่อค้าไทยที่ขังผู้หญิงไทยไว้เป็นกะหรี เขียนถึงเด็กไทยที่ถูกพ่อแม่ทิ้ง คุณจะยอมรับไหมว่า ผมกำลังเขียนถึงวิญญาณความเป็นไทยแน่นอน คุณคงไม่ยอมรับและก็จะบอกกับผมว่า คนไทยมีลักษณะเมตตาปราณี ซื่อสัตย์ ใจกว้าง และอะไรอีกเยอะแยะที่ชวนหลงใหล ซึ่งผมไม่แน่ใจเหมือนกันว่า ไอ้คำต่อแหลเหล่านี้มันมาจากไหน ผมเห็นแม่ฆ่ากันเอาเปรียวกันทุกวัน บ้านเมืองก็ยุ่งจะตายซัก ก็คนไทยทั้งนั้นแหละที่ทำเรื่องพวกนี้ขึ้นมา (Prasoetkun, 1997a: 162)

จากตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วยการโต้แย้งวาทกรรมกระแสหลัก เสกสรรศรัทธา ประเสริฐกุล ได้โต้แย้งความคิดเรื่อง “ความเป็นไทย” เนื่องจากเห็นว่า ความเป็นไทยไม่มีอยู่จริง แต่เป็นประดิษฐกรรมทางการเมืองที่รัฐไทยสร้างขึ้นมากล่าวคือ “ความเป็นไทย” ถูกสร้างขึ้นในปี 2482 และมีได้มีเพียงชนเชื้อชาติไทยอาศัยอยู่เท่านั้น หากยังมีชนเชื้อชาติอื่น ๆ อีกมากกว่า 50 ชาตินัณฑ์ ดังที่ Kasetsiri (2010: 2-17) กล่าวว่า ในสมัยรัฐบาลของพลตรีหลวงพิบูลสงคราม พ.ศ. 2482 มีนโยบายรัฐนิยม ด้วยเหตุผลในหลักการลัทธิเชื้อชาตินิยม (racist-nationalism) จึงได้เปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” เป็น “ไทย” ได้ยกชนชาติไทย และได้สถาปนาความเป็นไทยท่ามกลางความหลากหลายของอัตลักษณ์หลากหลายชาติพันธุ์ และความ เป็นไทย

วาทกรรมนี้ เป็นการให้สัมภาษณ์ในหัวข้อ ‘นักเขียนกับผลงาน’ สัมภาษณ์โดย วชิระ บัวสนธ์ เมื่อเดือนตุลาคม 2535 และพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ *เส้นทางนักประพันธ์* (1997a: 143-165) เสกสรรศรัทธาได้โต้แย้งความคิดเรื่อง “ความเป็นไทย” โดยสรุปได้ว่า ไม่เห็นด้วยกับคำนิยามกระแสหลักเรื่องความเป็นไทย เพราะไม่เชื่อว่าประเทศนี้จะมีความเป็นไทย เนื่องจากคนไทยเป็นเพียงชนกลุ่มหนึ่งในบรรดาชนชาติต่าง ๆ มากกว่าห้าสิบชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศนี้ จึงมีความหลากหลายมากกว่าจะมีอัตลักษณ์เชิงเดี่ยว และความเป็นไทยก็มีข้อเด่นข้อด้อย การนำเสนอความเป็นไทยหรือการเชิดชูความเป็นไทยมากเกินไป อาจกลายเป็นการปิดกั้นความจริงที่ต้องแก้ไข วาทกรรมดังกล่าว เป็นวาทกรรมที่ใช้เพื่อต่อสู้กับวาทกรรมกระแสหลักที่กดทับปัญหาที่ควรพิจารณาคือการอ้างคุณธรรมตายตัวที่ปรามความเห็นต่าง เช่น ความสามัคคี ความดีงามของประเพณีไทย ปิดกั้นชาติพันธุ์อื่นไม่ให้มีพื้นที่แสดงตนในฐานะประชาชนของประเทศ

ตัวอย่างการใช้การชำระสวนประโยค

...เพื่อนผมคนหนึ่งเคยตั้งข้อสังเกตว่าคนไทยเราไม่เพียงนับปีนับเดือนด้วยการผสมระบบจันทรคติเข้ากับสุริยคติเท่านั้นหากยังใช้มาตรวจตั้งดวงวัดแบบผสมผสานไม่แพ้เรื่องอื่น เช่น วัดส่วนสูงเป็นเซนติเมตรแต่ถ้าถามว่าอกเอาจ้าวไรกลับตอบเป็นนิ้วหรือวัดที่ดินกว้างยาวเป็นวา แต่พอไปถึงตัวบ้านกลับคำนวณทุกอย่างด้วยระบบเมตริกทั้งสิ้นตั้งนี้เป็นต้น ถามว่าทำไมเราถึงมีวิธีคิดที่พิลึกพิลั่นแบบนี้ผมก็ตอบไม่ได้ชัดเจนเหมือนกันแต่ถ้าจะให้เดาว่าแผ่นดินไทยเป็นชุมทางวัฒนธรรมมาเก่าแก่โบราณเต็มทีมีหน้าซ้ายยังประกอบด้วยหลายชนเผ่ามากเชื้อชาติสายใยสัมพันธ์กับนานาประเทศก็มีมานาน (Prasoetkun, 2002b: 194-195)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วยการวิพากษ์วิคิดและปฏิบัติของสังคมไทย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้วิพากษ์ว่า วิธีการคิด และการปฏิบัติของสังคมไทย มีลักษณะวัฒนธรรมแบบผสมผสาน ไม่มีอะไรที่เป็นมาตรฐานเดียว กล่าวคือ การนับวันเดือนปีโดยผนวกรวมของระบบจันทรคติกับสุริยคติ วัดส่วนสูงเป็นเซนติเมตร วัดรอบเอวเป็นนิ้ว วัดที่ดินเป็นวา การคำนวณเกี่ยวกับตัวบ้านใช้ระบบเมตริก โดยเสกสรรค์ใช้คำว่า “ชุมทาง” ที่อธิบายถึงสังคมไทยนั้นเป็นการรวมหมู่ชนที่มาจากทุกทิศทาง หลากเชื้อชาติ หลายวัฒนธรรม ซึ่งย้อนแย้งกับวาทกรรม “ความเป็นไทย”

วาทกรรมชาติและความเป็นไทยข้างต้น คือนิยามที่รัฐชาติได้กำหนดขึ้นด้วยเหตุผลทางการเมือง การปกครอง เป็นการควบคุมทางการเมืองให้อยู่ในกรอบที่จำกัดมาก ส่งผลให้คนที่ไม่เข้าข่ายเป็นคนไทยมีจำนวนมากขึ้น ตั้งแต่คนชายขอบไปจนถึงแคว้นปัญญาชนที่คิดต่างจากรัฐ ดังนั้นเมื่อมีชนกลุ่มไหนอยากเปลี่ยนแปลงสังคมไทยด้วยความคิดอิสระหรือไม่ยอมรับระบอบอำนาจนิยม คนเหล่านั้นมักจะถูกปิดให้เป็น ‘คนอื่น’ เสมอมา เช่น เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ขบวนการนักศึกษาถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกต่างชาติ เป็นพวกต่อต้านสถาบัน หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า ไม่ใช่ ‘คนไทย’ (Suphawathanakun, 2014: 56)

ในหนังสือ “ถอดรื้อมายาคติ” ตีพิมพ์ในปี 2014 เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้สรุปเนื้อหาความเป็นไทยเป็น 3 ข้อ ได้แก่ 1. ต้องเทิดทูนบูชาพระมหากษัตริย์ 2. ต้องรักทุนนิยม ไม่เป็นซ้ายหรือคอมมิวนิสต์ 3. ต้องเชื่อฟังรัฐเหมือนลูกเชื่อฟังพ่อ หรือยอมรับระบอบอำนาจนิยม หากไม่ปฏิบัติทั้งสามข้อ จะถูกคัดออกจากรัฐ (Suphawathanakun, 2014: 55-56) เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้สร้างวาทกรรมที่เปิดเปลือยความจริงให้เห็นมายาภาพของความเป็นไทย ที่กดทับ ซ่อนเร้น และมักอ้างผลประโยชน์ของชาติ ที่กลายเป็นข้ออ้างความชอบธรรมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในขณะที่ความหมายแห่งผลประโยชน์ของชาตินั้นก็คลุมเครือตลอดมา ผลจากการดำเนินนโยบายที่คลุมเครือนี้ ทำให้มีเศรษฐกิจ 50 ตระกูล มีมูลค่าทรัพย์สินร้อยละ 25 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ส่วนคนที่อยู่ชั้นล่างกลับมีมูลค่าทรัพย์สินรวมกันเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น (Suphawathanakun, 2014: 59-60) สภาพดังกล่าว อาจทำให้มองเห็นได้ว่า การกล่าวถึงความเป็นไทยเป็นเพียงวาทกรรมภาครัฐ ที่สร้างขึ้นมากด้วยเหตุผลด้านการปกครอง และอาจเป็นไปได้ว่ามีเหตุผลแฝงเร้นในบางยุคสมัย

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้สร้างวาทกรรมเพื่อแสดงเหตุผลโต้แย้ง เพื่อรื้อถอนชุดความคิดกระแสหลักดังกล่าว โดยกล่าวว่า การสถาปนาเป็นรัฐชาติ และความเป็นไทย เป็นเพียงข้ออ้างของผู้มีอำนาจเพื่อดำเนิน

นโยบายปกครองประเทศ โดยปฏิเสธการตรวจสอบของประชาชน การสถาปนาความเป็นไทย เท่ากับเป็นการกดขี่คนที่ยึดต่างให้ด้วยค่าลงหากคนใดไม่ยอมสยบต่อวาทกรรมความเป็นไทยก็จะถูกคัดออกจากประชาชนไทยด้วย การอ้างผลประโยชน์ของชาติของฝ่ายปกครอง ก็เป็นความคลุมเครือว่า แท้จริงแล้วชาติสถิตอยู่ที่ใด เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จึงเห็นว่า ผลประโยชน์อาจตกอยู่ในมือของผู้ที่อ้างชาติมากกว่าจะตกถึงชาติในความหมายที่เป็นจริง

1.2 วาทกรรมเศรษฐกิจการเมือง

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมเศรษฐกิจการเมือง พบกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้อุปลักษณ์ การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้ประโยคเหตุผล การใช้คำแสดงการประเมินค่า และการใช้การซ้ำกระสวนประโยค ซึ่งได้สร้างพลังอำนาจในการวิพากษ์ระบบเศรษฐกิจการเมืองไทยที่อยู่ดิตรรมที่ทำให้คนส่วนน้อยมีโอกาสสร้างความร่ำรวย แต่คนส่วนใหญ่อาจจนดังตัวอย่างการใช้อุปลักษณ์ และ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้อุปลักษณ์

...ผมเพิ่งมองตึกหลังนั้นอย่างเลื่อนลอย ภาพที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าไม่ใช่ธนาคารอันหรูหราลง แต่กลับเป็นหินหลุมศพขนาดมหึมาที่คร่อมทับอดีตของผมไว้ (Prasoetkun, 2011: 29)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วยการเปิดเผยความไม่ชอบธรรมในสังคมไทย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ใช้อุปลักษณ์ “หินหลุมศพขนาดมหึมาที่คร่อมทับอดีตของผมไว้” คือ อุปลักษณ์ของผู้เขียนที่แสดงถึงความโหดร้ายในชีวิตที่พบ เนื่องจากที่ดินผืนนั้นเคยเป็นบ้านที่พ่อกอาศัยของมารดาซึ่งเขาคอนอื่นอีกต่อหนึ่ง ปัจจุบันคือธนาคารขนาดใหญ่ อุปลักษณ์นี้ สะท้อนความคิดที่มีต่อพื้นที่นั้นและความทรงจำในอดีตของผู้ประพันธ์ เป็นความคิดเชิงมนทัศน์ของผู้ประพันธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความยากไร้ของคนชั้นล่าง ที่ไม่มีสิทธิ์ในกรรมสิทธิ์ที่ดินเนื่องจากความยากจน วาทกรรมนี้เริ่มต้นด้วยความเปรียบว่า “ธนาคารอันเสมือนหินหลุมศพมหึมา” เพื่อนำไปสู่ปลายทาง คือ การสะท้อนความคิดที่เกิดขึ้นโดยมีเหตุการณ์การต่อสู้ทางการเมืองภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นภูมิหลัง ผู้ประพันธ์ต้องหนีภัยจากรัฐเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ต้องทิ้งมารดา และมารดาได้ถึงแก่กรรมลงในระหว่างนั้น โดยไม่มีโอกาสได้แม้แต่จะกราบศพมารดา หลุมศพ เท่ากับ มารดา หรือความตายของมารดา ความตายของคนชั้นล่าง ที่ไม่มีอำนาจต่อระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่คุกคามพื้นที่ที่เคยอยู่อาศัย หลุมศพ คือ ความตาย คร่อมทับ คือ การซ้อนทับลงไปบนลักษณะที่ปิดบังครอบงำของความเจริญ หรืออำนาจเงิน หรือชนชั้น หรือทุนนิยมนั่นเอง

ตัวอย่างการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

...ใช่หรือไม่ว่าสังคมไทยของเราเป็นกรงขังขนาดมหึมาสำหรับผู้ที่คิดอ่านเอาจริงทั้งหลาย (Prasoetkun, 2006a: 190)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วย

การเปิดเผยความไม่เป็นธรรมในสังคมไทย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล โน้มน้าวให้ผู้อ่านพิจารณาเกี่ยวกับคนในสังคมไทย โดยเฉพาะคนที่มีความกล้าหาญ ที่มีความคิดความอ่านก้าวหน้า คนพวกนี้มักเป็นคนจริงที่กล้าท้าทายกับอำนาจที่ไม่เป็นธรรม แต่คนเหล่านี้มักถูกสังคมไทยต่อต้าน ด้วยข้ออ้างเรื่องจารีตประเพณี เรื่องวิญญูธรรมถึงชาติตระกูล แล้วก็จะถูกปิดกั้น ระบบเศรษฐกิจการเมืองที่ไม่เป็นธรรม จึงเป็นเครื่องมือของฝ่ายรัฐที่จะคอยควบคุมผู้คนเหล่านี้ให้สิ้นอิสรภาพ

1.3 วาทกรรมประชาธิปไตย

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมประชาธิปไตย พบกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ได้แก่ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้คำแสดงการประเมินค่า การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้การซ้ำกระสวนประโยค การใช้อุปลักษณ์ และการใช้ประโยคเหตุผล ซึ่งได้สร้างพลังอำนาจในการวิพากษ์ประชาธิปไตยในสังคมไทย โดยชี้ให้เห็นว่า ฝ่ายปกครองมักอ้างประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางการเมืองของตนเท่านั้น แต่ไม่เคยนำไปปฏิบัติ ดังตัวอย่าง การใช้ประโยคเหตุผล และ การใช้คำแสดงการประเมินค่า ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้ประโยคเหตุผล

...เท่าที่ผมมีความรู้อยู่บ้าง การก่อเกิดของระบอบประชาธิปไตยในตะวันตกมันก็เริ่มจากการเคลื่อนไหวของประชาชนนี่แหละ เพราะฉะนั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการจัดตั้งรวมตัว แสดงความคิดเห็นหรือแม้แต่ชุมนุมประท้วงสิ่งที่เราไม่เห็นด้วย จึงไม่ใช่สิ่งแปลกปลอมในทัศนะของใครทั้งสิ้น คงมีแต่ “ประชาธิปไตย” แลบ้านเราเท่านั้น ที่เห็นว่าการแสดงออกทางการเมืองของชาวบ้านเป็นภัยคุกคามความมั่นคง (Prasoetkun, 2002b: 53)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วยการวิพากษ์วิคิดและปฏิบัติของสังคมไทย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ใช้ประโยคเหตุผล แสดงความเห็นถึงสถานการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2543 ซึ่งประชาชนส่วนหนึ่งกำลังเรียกร้องสิทธิทางการเมืองของตนเอง ข้อเขียนนี้เผยแพร่ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 29 กรกฎาคม 2543 กล่าวถึงโครงการสร้างเขื่อนปากมูลที่บริเวณหมู่บ้านหัวเหว ตำบลโขงเจียม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เกิดกรณีชาวบ้านประท้วงและคัดค้าน ตั้งแต่เริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2532 สมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี กระทั่งสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2537 และการสร้างเขื่อนดังกล่าว เกิดผลกระทบต่อชาวบ้านอย่างรุนแรง วิถีชีวิต ครอบครัวยุคใหม่ และชุมชนที่ต้องพึ่งพาความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ภาวะความยากจนก่อนการสร้างเขื่อนในปี 2533 คิดเป็นร้อยละ 32.70 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 62.51 หลังการสร้างเขื่อนในปี 2543 และพบด้วยว่ามีครัวเรือนที่ออกไปทำงานทำนอกพื้นที่ก่อนการสร้างเขื่อนเพียงร้อยละ 14.2 แต่ภายหลังการสร้างเขื่อนก็เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 63.3 ปรากฏการณ์ที่ตามมาคือ ในชุมชนมีแต่เด็กและคนชรา ซึ่งกลายมาเป็นผู้รับภาระเลี้ยงลูกหลานของเด็กหนุ่มสาวที่อพยพออกไปทำงานทำนอกพื้นที่ (Roekphonphiphat, 2011)

เหตุการณ์ที่เสกสรรค์ ประเสริฐกุล กล่าวถึงในบริบทนี้ เป็นการชุมนุมประท้วงของชาวบ้านที่หน้าทำเนียบรัฐบาลซึ่งได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ซึ่งรัฐบาลขณะนั้น นายชวน หลีกภัยและคณะเป็นผู้บริหารประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2540-2543 เนื้อหาข่าวโดยสรุปมีว่า ฝ่ายรัฐบาลได้ออกมาให้ความเห็นเกี่ยวกับชาวบ้าน

ผู้ชุมนุมในแง่ลบ โดยกล่าวหาว่าเป็นผู้รับจ้างมาประท้วงรัฐบาล ทั้งได้ชี้ว่า การประท้วงดังกล่าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แสดงความเห็นในบทความว่า “การกล่าวหากลุ่มเคลื่อนไหวของประชาชนว่ามีวัตถุประสงค์ หรือกล่าวหาแกนนำขององค์กรชาวบ้านว่า ใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือที่ดี กระทั่งรับจ้างพรรคฝ่ายค้านก็ดี ล้วนแล้วแต่เป็นทัศนคติที่หวาดระแวงบทบาทของประชาชนในระบบประชาธิปไตยทั้งสิ้น” (Prasoetkun, 2002b: 56) จากข้อความ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้วิพากษ์ทัศนคติคนฝ่ายรัฐว่า การปิดกั้นการแสดงออกของประชาชนเป็นสิ่งที่รัฐไม่พึงทำ เพราะขัดหลักการของประชาธิปไตย หากนักการเมืองที่ผ่านการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยแล้วมีอำนาจขึ้นมารับบริหารประเทศ ยังปิดกั้นการแสดงออกของประชาชนก็เท่ากับได้แยกประชาธิปไตยออกจากประชาชน ซึ่งผิดหลักการอย่างรุนแรง ลักษณะความคิดดังกล่าวทำให้ระบบประชาธิปไตยถูกย่อส่วนลงเหลือเพียง “การเลือกตั้ง” ประชาธิปไตยในประเทศไทยจึงไม่ก้าวหน้าอย่างที่ควรเป็น

ตัวอย่างการใช้คำแสดงการประเมินค่า

...ผมเชื่อว่าตราบดีที่เรารู้จักอาศัยกระบวนการทางการเมืองของภาคประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย ตรานั้นเราย่อมมีหนทางแก้ไขปัญหาและออกจากปัญหาที่คุกคามสันติสุขในบ้านเมือง ถ้ามว่าการเมืองภาคประชาชนคืออะไร โดยทฤษฎีแล้วการเมืองภาคประชาชนคือการเมืองแบบมีส่วนร่วมของพลเมือง (Participatory Democracy) ซึ่งครอบคลุมทั้งการเคลื่อนไหวของสาธารณชนทั่วไปในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือกิจการสาธารณะ และการเคลื่อนไหวของประชาชนเฉพาะกลุ่มเพื่อแสดงสิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง หรือเพื่อยับยั้งการกระทำของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของพวกเขา (Prasoetkun, 2008b: 66)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจของการ**ชั้นนำสังคม**จากข้อความ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้ประเมินค่าอย่างสูงต่อ ‘การเมืองภาคประชาชน’ ว่าเป็นการเมืองที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม สามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ แสดงสิทธิของตนในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง หรือแม้กระทั่งการเข้าไปมีส่วนในการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐที่กระทบชีวิตประชาชน เสกสรรค์ ประเสริฐกุล คิดว่า หากการเมืองภาคประชาชนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากนักการเมืองแล้วปัญหาต่าง ๆ ของบ้านเมืองจะได้รับการแก้ไข

1.4 วาทกรรมทุนนิยมโลกาภิวัตน์

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมทุนนิยมโลกาภิวัตน์ พบกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้ประโยคเหตุผล การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำแสดงการประเมินค่า การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้การซ้ำกระสวนประโยค การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน และการใช้สัมผัสพันธบท ซึ่งได้สร้างพลังอำนาจในการวิพากษ์ เปิดเผยให้เห็นด้านมืดของทุนนิยมและโลกาภิวัตน์ ดังตัวอย่างการใช้สัมผัสพันธบท ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้สัมพันธบท

...สิ่งที่เราจะต้องตั้งคำถามในเวลานี้ แท้จริงแล้ว ไม่ได้เป็นแค่ยุทธศาสตร์การพัฒนา หากเป็นคำขวัญกร่อนวิญญาน ที่เริ่มมาตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์นั่นทีเดียว ถามว่า “งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข” เป็นสิ่งจะเพียงใด...ตลอดเวลาราวสี่สิบปีที่ผ่านมา สมการที่ว่าเงินคือความสุข ได้ครอบงำสังคมไทยไว้โดยสิ้นเชิง ตอนแรกก็ยังดีอยู่หรอกที่บอกว่างานคือเงิน และเงินคืองาน แต่ตอนหลังก็เหลือแต่เงินอย่างเดียว โดยงานจะทำหรือไม่ทำเป็นอีกเรื่องหนึ่ง (Prasoetkun, 2002b: 88-89)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วยการเปิดเผยความหลงผิดในสังคมไทย ข้อความข้างต้นนี้มาจากบทความ เรื่อง “แผ่นดินคนทุกข์” ในหนังสือรวมบทความ จลาจลทางปัญญา เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้กล่าวถึง นโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทยปัจจุบัน ที่เป็นผลพวงมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) ผู้นำประเทศในช่วงนั้น คือ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้นำประเทศที่ชูนโยบายทางเศรษฐกิจผ่านคำขวัญ “งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข” เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ใช้สัมพันธบทนี้ วิจักษณ์วาทกรรมที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ใช้ครอบงำสังคมไทย ทำให้ผู้คนหลงผิดว่า เงินจะนำความสุขมาให้ และตั้งแต่นั้นมา นโยบายของประเทศไทยก็ให้ความสำคัญกับ เงิน ตลอดจน บทความนี้ตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 2 เดือนกันยายน 2543 เมื่อนับย้อนหลังไป คำขวัญนี้มีอายุร่วม 40 ปี เสกสรรค์ ประเสริฐกุล มีความเห็นต่อคำขวัญนี้ว่า มีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้คนในสังคมเสื่อมสลายทางจิตวิญญาณ ทั้งนี้เนื่องจากว่า เมื่อผู้คนให้ความสำคัญกับ “เงิน” มากกว่าสิ่งอื่น การให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ เช่น การทำงาน ความขยันหมั่นเพียร ก็ย่อมเสื่อมถอยลงไปด้วย

วาทกรรมทุนนิยมโลกาภิวัตน์ที่กล่าวมานี้ ได้มุ่งนำเสนอด้านมืดของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่มีโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นแนวคิดที่แพร่หลายหลัง ปี 1995 เป็นแรงกระตุ้นที่ทรงพลัง กล่าวคือเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้วิพากษ์ทุนนิยม และ โลกาภิวัตน์ว่า เป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การเสื่อมสลายทางจิตวิญญาณของผู้คน โดยผู้ที่เป็นตัวแสดงในเรื่องนี้คือชนชั้นกลาง ซึ่งเป็นชนชั้นที่ได้เปรียบทุกเรื่อง ทั้งโอกาสในการศึกษา โอกาสทางเศรษฐกิจ ตลอดทั้งโอกาสในการเสพสุขโดยขาดการพิจารณาไตร่ตรอง กระทั่งกลายเป็นชนชั้นที่ยึดติดกับวัตถุจนขาดสำนึกผิดชอบต่อตนเองและคนอื่น ทั้งนี้สาเหตุทั้งหมดมาจาก นโยบายแห่งรัฐนั่นเอง ที่ไม่มีมาตรการควบคุมดูแล หรือหยุดยั้ง การเข้ามาของทุนนิยมโลกาภิวัตน์ที่เข้ามาทำลาย กัดกร่อนจิตวิญญาณของคนในชาติ

1.5 วาทกรรมความยากจน

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมความยากจน พบกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำแสดงการประเมินค่า การใช้คำแสดงทัศนคติ วาทกรรมเหล่านี้ได้สร้างพลังอำนาจในการวิพากษ์ แสดงให้เห็นความอยุติธรรมที่ชนชั้นล่างถูกกระทำด้วยระบบสังคมที่ไม่มีความเท่าเทียม ทั้งได้ใช้วาทกรรมในการประวิงความอยุติธรรมนั้น ดังตัวอย่างการใช้คำศัพท์ ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้คำศัพท์

...แข่งข้ายที่ฟาดเข้ามาตรงชายโครงขวาสองสามครั้งติดกัน ทำให้หนุ่มตั้งเกแทบ กระดอนขึ้นจากพื้นเวที เขาจับขาคู่ต่อสู้เอาไว้แล้วสวนหมัดออกไปเท่าที่เร็วแรงจะอำนาจ แต่การออกหมัดของเสี้ยมแข็งซำลันดี นักมวยเมืองกรุงฟุ้งเข้าฟันคอกใส่ ทั้ง ๆ ที่ยืนอยู่ด้วยขาข้างเดียว มันกระทบแผลเดิมตรงโหนกแก้มดังเฉาะ! ฟังราวกับใครใช้ไม้ดีปอกเปลือกมะพร้าว (Prasoetkun, 2002a: 54-55)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้ภาษาแสดงการตกเป็นเบี้ยล่างของผู้ชดขึ้นเพื่อ การสร้างพลังอำนาจของผู้รักความเป็นธรรม ข้อความตัวอย่างข้างต้นมาจากเรื่องสั้น “มวยแทน” ในหนังสือ **คนกับเสือ** “เสี้ยม” หนุ่มตั้งเกที่ตกปากรับคำกับคณะกรรมการจัดมวยที่จะขึ้นชกเป็นมวยแทน แทน นักมวยที่ถอนตัวออกไป เพราะคิดว่าเขาจะมีรายได้พิเศษ เป็นค่าตัว 200 บาท เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว เขามีความมั่นใจที่จะเอาชนะคู่ต่อสู้ ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยชกมวยมาก่อน เขาไม่เชื่อว่าคู่ต่อสู้จะมีพลังอำนาจมากไปกว่า คลื่นทะเลที่เขาฟันฝ่ามานับครั้งไม่ถ้วน แต่เมื่อขึ้นชก ทำให้เขารู้ว่ามีมันต่างจากที่เขาคิดไว้มาก เพราะขาดชั้นเชิง มวยทำให้เขาตกเป็นรองคู่ต่อสู้เห็นได้ชัด และสิ่งที่ทำให้เขาเจ็บปวดมากกว่านั้น เมื่อรู้ว่าเขาได้กลายเป็น เครื่องมือของนักเลงพนันที่คอยรับประโยชน์จากความพ่ายแพ้ของเขา การใช้คำกริยา ฟาด ฟุ้ง ฟัน แสดงให้เห็น การกระทำของผู้มีอำนาจกระทำต่อผู้ที่ด้อยอำนาจ คู่ต่อสู้ของเสี้ยมในนามคนเมือง คือผู้ได้เปรียบทุกอย่าง ในขณะที่เสี้ยมนั้นเสียเปรียบทั้งในเชิงมวย และเล่ห์กลที่อยู่นอกกติกา สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ด้อยอำนาจไม่อาจ เป็นผู้ชนะได้

การใช้วาทกรรมที่สะท้อนถึงความพ่ายแพ้ของคนชั้นล่างที่ยากจนนี้ ปรากฏในงานเขียน ของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล จำนวนมาก ตัวละครในเรื่องสั้นของเขา โดยมากจะเป็นคนชั้นล่างที่เสียเปรียบในสังคมเช่น หลิงใบ้ ชายพิการ ชนกลุ่มน้อย ชาวประมง ขอทาน ขาวนา หลิงโสภณิ คนขาย พวงมาลัย คนเฝ้าศาลเจ้า นักมวย ฯลฯ การตั้งชื่อตัวละครในเรื่องสั้นก็สะท้อนชนชั้นที่สังกัดอยู่ เช่น เปลวสีคราม นานอน อินสอน ส่ำราย ไหมลิ้ง เม้ง เมี้ยน เต๊ะ เสี้ยม ฯลฯ คือเป็นคำพื้น ๆ ที่ใช้ในสังคม ไม่ได้ ประดิษฐ์คำศัพท์อย่างวิจิตรบรรจง

1.6 วาทกรรมคนดี

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมคนดี พบกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้คำคม การใช้ข้อความนัยผกผัน การใช้ประโยคเหตุผล วาทกรรมเหล่านี้ เพื่อสร้างพลังอำนาจในการ วิพากษ์วิจารณ์องคนดี ในสังคมไทยกระแสหลักที่ยึดค่านิยมตายตัว ดังตัวอย่าง การใช้คำคม ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้คำคม

...ในขณะนี้เหมือนกัน บ้านเมืองเรามีความขัดแย้ง ทุกฝ่ายบอกว่า ตัวเองเป็นตัวแทน ของความถูกต้อง ตัวแทนของความดี ตรงนี้อันตราย ผมคิดว่า ทุกฝ่ายควรจะเหลือที่ว่างไว้สำหรับ ความผิดพลาดของตัวเองบ้าง ความไม่บริสุทธิ์แท้จริงของตัวเองบ้าง ไม่เช่นนั้นแล้วการมี

อำนาจอาจจะนำไปสู่การกระทำในสิ่งที่ผิดในนามของสิ่งที่ถูก ในนามของความดี โลกพึงพิงอาศัยไป
มากแล้ว (Prasoetkun, 2008a: 135)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นว่า การสร้างพลังอำนาจด้วยการเปิดเผยความไม่เป็นธรรมในสังคม
ไทยและชนชั้นสังคม ด้วยการกล่าวถึงความขัดแย้งทางความคิดสองขั้ว โดยชี้ว่า ไม่มีผู้ใดจะเป็นตัวแทนความ
ถูกต้อง ความดีบริสุทธิ์ไม่มีอยู่จริง เพราะล้วนเป็นทัศนคติ หากยึดถือความคิดเพียงเฉพาะฝ่าย ไม่เหลือพื้นที่
สำหรับคนอื่น จะนำไปสู่ความผิดพลาดได้

1.7 วาทกรรมวิวัฒนาการ

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมวิวัฒนาการ พบกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้คำแสดง
ทัศนภาวะ การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้คำแสดงการประเมินค่า การใช้ปฏิทรรศน์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์
และการใช้การซ้ำกระสวนประโยคซึ่งสร้างพลังอำนาจในการวิพากษ์ และได้แย้งกับวิวัฒนาการกระแสหลักที่
ครอบงำสังคมไทย ดังตัวอย่างการใช้ปฏิทรรศน์ ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้ปฏิทรรศน์

...สำนึกที่เห็นตัวเองเป็นศูนย์กลางของโลกนั้นลุลกลามถึงขั้นกลับความสัมพันธ์ทางสังคม
จากชาวเป็นตา จากหัวเป็นหางไปเสียทุกเรื่องราว มีหลายคนในยามค่าคินห่อหุ้มตัวเองไว้ด้วยเหล็ก
ตัด พลันนึกไปว่า ห่อหุ้ม คือ วิมานส่วนตัว เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว คุณค่าดั้งเดิมที่ออกมาขึ้นมาจาก
ชีวิตรวมหมู่จึงถูกหยาบหยาบอย่างถึงที่สุด ความกล้าและความสัตย์ซื่อกลายเป็นความโม่ง ความรักใน
มวลมนุษยชาติกลับเป็นเรื่องเพื่อเจ้า ยังไม่ต้องพูดถึงการเสียสละ ซึ่งกลายเป็นพุทธวิธีประชาสัมพันธ์
(Prasoetkun, 2006a: 82)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการสร้างพลังอำนาจของการวิพากษ์วิถีคิดและปฏิบัติของสังคม
ไทย เสกสรรค ประเสริฐกุล ส่องฉายให้เห็นความสุกอรอนของวิถีวัฒนธรรมเดิม ที่นับวันผู้คนจะละทิ้งความสำนึก
เรื่อง “ชีวิตรวมหมู่” สังคมที่เคยมีน้ำใจเอื้ออาทร กลายเป็นสังคมที่ผู้คนแยกตัวเป็นปัจเจก ไม่ไว้ว่างใจใคร และ
ซังตัวเองไว้ทั้งในคุกความคิดและคุกความจริง คือสร้างเหล็กดัดแน่นหนา คุณธรรมต่าง ๆ ที่เคยมีกลับเสื่อมสลาย
กลายเป็นสังคมซื้อขายโดยมุ่งประโยชน์และกำไรเป็นจุดหมาย และนับวันวัฒนธรรมตามวิถีเดิมจะสุกอรอนลงไป
เรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย

1.8. วาทกรรมมหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์การนำเสนอวาทกรรมมหาวิทยาลัย พบกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้คำแสดง
ทัศนภาวะ การใช้ประโยคเหตุผล การใช้การซ้ำกระสวนประโยค การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน และการใช้อุปลักษณ์
ผู้แต่งได้สร้างพลังอำนาจในการวิพากษ์ ได้แย้งว่า มหาวิทยาลัยมิได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
ตามปรัชญาของตนเอง และมีได้มีไว้เพื่อเปิดโอกาสสำหรับคนทั่วไปอย่างเท่าเทียม แต่เป็นเพียงสถานที่ผลิต
ใบปริญญาสำหรับคนที่ได้เปรียบในสังคมดังตัวอย่างการใช้คำแสดงทัศนภาวะ ต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้คำแสดงทัศนภาวะ

การศึกษาเดี๋ยวนี้อีกเป็นการค้าชนิดหนึ่ง คุณไปอ่านคู่มือมาได้เลย มหาวิทยาลัยเอกชน เกิดขึ้นมากมายหลายแห่ง แล้วก็เอาครูบรรดาอาจารย์ที่อยู่ตามมหาวิทยาลัยของรัฐไปโฆษณาดึงดูด ลูกค้า... ที่นี้ถามว่าบริโภคสินค้าและบริการเหล่านี้แล้วจะเกิดคุณค่าความหมายอะไรขึ้นมากับชีวิต อันนี้ไม่ต้องห่วง ระบบทุนนิยมได้จัดตั้งระบบโฆษณาอันใหญ่โตมหहारไว้แล้วที่จะคอยบอกคุณว่า อะไรมีคุณค่าแค่ไหนอย่างไร เช่น ผิวขาวย่อมดีกว่าผิวดำ แม้แต่ตรงรักแร้ก็ห้ามดำ จบปริญญาโทย่อม ดีกว่าจบแค่ปริญญาตรี หรือว่าถ้าเรียนกับเราแล้วจะมีอาจารย์ต่างชาติมาสอนเราจะส่งคุณไปเรียน ต่างประเทศเป็นบางเทอม อันนี้ย่อมดีกว่าเรียนกับครูไทยล้วน ๆ คือพูดง่าย ๆ มีค่าตอบปลอม ๆ ไร้ แล้วสำหรับตัวตนปลอม ๆ (Prasoetkun, 2013: 200-201)

ตัวอย่างวาทกรรมนี้ แสดงให้เห็นการใช้ภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจด้วยการวิพากษ์วิถึคิด และปฏิบัติของสังคมไทย ได้แย้งและชี้้นำสังคมจากข้อความ ปรากฏในหนังสือ วิถึคนนอก ผู้เขียนได้เน้น คำว่า ‘ปริญญา’ กับ ‘ปลอม’ กล่าวคือ คำว่า “ปริญญา” สะท้อนให้เห็นสังคมที่เห็นความสำคัญกับกระดาษ ปริญญามากกว่าความรู้ที่ได้จากกระบวนการจัดการศึกษา คนไทยจึงจบปริญญามากมายแต่ไม่มีความรู้ คำว่า ‘ปลอม’ ก็คือของที่ไม่จริง การศึกษามหาวิทยาลัยกลายเป็นเพียงการโฆษณาชวนเชื่อ ผ่านการประชาสัมพันธ์ว่าจะจัดหลักสูตรการศึกษาที่อุดมด้วยความรู้และประสบการณ์ที่ดีที่สุด แต่ความจริง สิ่งที่พบคือ ความไร้แก่นสาร คือการห่อความอปลักษณ์ไว้ในคำโฆษณาอันสวยหรู แท้จริงเป็นของปลอม ความรู้ก็ปลอม ใบปริญญาก็ปลอม จะเห็นได้ว่า ตัวอย่างวาทกรรมมหาวิทยาลัย ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นการวิพากษ์ ได้แย้งกับ วาทกรรมในปรัชญาของอุดมศึกษาที่มีว่า “ข้อ 1...มีระบบของสถานศึกษาในการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของประเทศ ของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างและ หลากหลาย” (Office of Higher Education Commission, 2009: 2) โดยโต้แย้งว่ามหาวิทยาลัยมิได้ดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจริง หากเป็นเพียงแหล่งผลิตใบปริญญาเท่านั้น แม้เดียวที่มหาวิทยาลัยทำได้คือ ผลิตคนสู่สถานประกอบการ แต่ผลผลิตมักไม่เป็นอย่างที่คาดหวังเพราะมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนหนึ่งด้อย คุณภาพ

ในด้านวัฒนธรรมและอารยธรรมที่เป็นสากล ใน “ข้อ 2 ...การให้เกียรติผู้อื่น การตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือมีความโอบอ้อมอารี” (Office of Higher Education Commission, 2009: 3) เสก สรรค์ ประเสริฐกุล ได้แย้งว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่มิได้สำหรับชนชั้นกลางและสูง ซึ่งได้เปรียบบ่อย แล้วในสังคม ดังนั้นการจะให้วัฒนธรรมตามปรัชญาที่ว่าไว้ ยังเป็นไปได้ยาก สังเกตจาก นักศึกษาจำนวนมาก ไม่มีแรงบันดาลใจที่จะเรียนอย่างแท้จริง ให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตัวมากกว่าสิ่งอื่น ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญกับใบปริญญามากเกินไป และความคิดแบบนี้ทำให้ไม่ยอมรับความรู้อันเกิดจากประสบการณ์จริงที่ไม่มีใบปริญญารับรอง การกำหนดจุดดูหมยของการศึกษาแบบแคบมากเกินไป ทำให้มหาวิทยาลัยไม่มีคำตอบสำหรับสังคม ข้อคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ laosiwong (2006: 4) ที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาาระดับมหาวิทยาลัยของไทยว่า “สังคมมีคำถามอย่างหนึ่ง แต่มหาวิทยาลัยก็มีคำถามอีกอย่างหนึ่งซึ่งไม่ สอดคล้องกัน มหาวิทยาลัยกับสังคมจึงมีช่องว่างที่ถ่างมาก”

การที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถตอบโจทย์สังคมได้ เนื่องจากมุ่งเน้นจัดการศึกษาในระบบมากเกินไป จึงไม่มุ่งเทพารพยากรหรืองบประมาณที่จะไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนส่วนใหญ่ในระบบมหาวิทยาลัย (Phaka and Bunnak, 2012: 106-107) แนวคิดดังกล่าวได้สนับสนุนวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่ว่าการที่มหาวิทยาลัยไทยไม่มีคุณภาพพอที่จะตอบโจทย์สังคมก็เพราะว่า นโยบายทางการศึกษาของรัฐจัดไว้สำหรับคนชั้นกลาง และชนชั้นสูง ทั้งได้ตัดสิทธิ์ชนชั้นล่าง ผู้ซึ่งขาดเงินทุนที่จะเข้าศึกษา การมุ่งจัดการศึกษาในระบบมากเกินไป โดยไม่จัดสรรทรัพยากรที่เป็นแหล่งเรียนนอกระบบมหาวิทยาลัย ยิ่งทำให้คนชั้นล่างเข้าไม่ถึงแหล่งเรียนรู้

2. ผลการศึกษาปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่แสดงพลังอำนาจหรือมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือสังคม จำแนกได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

2.1 วาทกรรมของเสกสรรค์ที่มีอิทธิพลต่อวงการนักเขียนและนักวิชาการ

อิทธิพลจากพลังอำนาจทางภาษาของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่มีต่อวงการนักเขียนจำแนกตามกลุ่มประเภทของงานเขียนได้ 5 กลุ่ม มีดังนี้

2.1.1 อิทธิพลต่อวงการนักเขียนสารคดี

ในวงการสารคดีในประเทศไทย มีนักเขียนอย่างน้อย 3 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากแนวทางการสร้างงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้แก่ **ธีรภาพ โลหิตกุล** นักเขียนรางวัลศรีบูรพา ปี 2556 และได้รับการเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี 2558 กล่าวถึงงานเขียนเสกสรรค์ ประเสริฐกุลว่า เขาได้อิทธิพลการเขียนสารคดีที่มีชีวิต จากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล งานเขียนอย่าง **เดินป่าเสาะหาชีวิตจริง เพลงน้ำระบำเมฆ มหาวิทยาลัยชีวิต** และเล่มอื่น ๆ ถือเป็นต้นแบบ ของการเขียนสารคดีที่มีวรรณศิลป์ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ทำให้ธีรภาพ โลหิตกุล พบว่าเรื่องจริงสามารถทำให้มีวรรณศิลป์และน่าสนใจได้ และทำให้ธีรภาพ โลหิตกุล มีความมั่นใจมากกับงานเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ที่มีวรรณศิลป์ (Tueaprakhon, 2013) **วีระศักดิ์ จันทรสังแสง** เป็นนักเขียนสารคดีอีกคนหนึ่ง ที่ได้รับความบันดาลใจจากงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล กล่าวคือ จากการอ่านหนังสือ **มหาวิทยาลัยชีวิต** ทำให้วีระศักดิ์ จันทรสังแสง ซึ่งหยุดเรียนต่อมาระยะหนึ่ง มีความรู้สึกอยากเรียนหนังสือขึ้นมาอีกครั้ง ทั้งนี้ เพราะต้องการใช้ชีวิตแบบที่เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เขียนไว้ในหนังสือเล่มนั้น และการจะเป็นอย่างนั้นได้ต้องเรียนหนังสือ ความบันดาลใจจากนั้นทำให้เขาประสงค์จะอ่านหนังสือแนวนี้มากขึ้นและกลายเป็นหมู่บ้านนอกคนเดียวในหมู่บ้านที่อ่านหนังสือและรู้จักวรรณกรรม (Reading Promotion Committee, 2012) ปัจจุบัน วีระศักดิ์ จันทรสังแสง ทำงานประจำกองบรรณาธิการนิตยสารสารคดี มีผลงานการเขียนสารคดีหลายเล่ม **นิ้วกลม** (สรารุณี เฮ้งสวีสต์) นักเขียนชื่อดังอีกคนหนึ่ง ที่ติดตามอ่านงานของเสกสรรค์ ประเสริฐกุลสม่ำเสมอ และได้แรงบันดาลใจจากงานของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ในการสร้างงานของตนเอง นิ้วกลม กล่าวถึงเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ว่า “ผมชอบอ่านหนังสือเขามาก ทุกวันนี้ยังชอบและไม่เคยผิดหวัง ชอบความลึกซึ้งของวิธีการมองสิ่งต่าง ๆ ของเขา มีปรัชญาข้อคิดสอดแทรกตลอด สำนวนภาษาก็แสดงความเป็นลูกผู้ชายและสละสลวย

ไปพร้อม ๆ กัน” (Phanitchankun, 2009) งานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล จึงอิทธิพลต่อนักเขียนรุ่นต่อ ๆ มา สร้างแรงความบันดาลใจ ส่งผลให้วงการนักเขียนสารคดี ได้ก่อเกิดนักเขียนที่มีคุณภาพหลายคนดังกล่าวมา

2.1.2 อิทธิพลต่อวงการนักเขียนเรื่องสั้น

ในวงการนักเขียนเรื่องสั้น มีนักเขียนที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก เสกสรรค์ ประเสริฐกุลคนแรก คือ **จำลอง ฝั่งชลจิตร** นักเขียนรางวัลศรีพชร ได้อยอมรับว่า งานเขียนเรื่องสั้นของเสกสรรค์ในยุคแรก ๆ คือ เรื่องสั้นที่เป็นต้นแบบที่ทำให้เขาได้ใช้เป็นหลักในการศึกษาและพัฒนางานเขียนเรื่องสั้นตลอดมา จำลอง ฝั่งชลจิตร ได้กล่าวถึงนวนิยาย **คนหาปลา** ของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ไว้ว่า

“เสกสรรค์ ประเสริฐกุล สร้างตัวละครที่มีหัวใจเป็นมนุษย์ มีเลือดเนื้อ มีชีวิตโดยคัดพื้น ภาษาที่ ‘ทำงาน’ ได้จริง ไม่ได้ไพเราะงดงามระโดดออกไปจากวิถีชีวิตตัวละคร หรือสวยงามอย่าง เลื่อนลอย เสกสรรค์เป็นนายภาษา และมีวิถีสถาปนเฉพาะตน นักเขียนรุ่นหลังถ้าขวัญไม่แข็ง หรือ เครื่องค้ำกันกำลังต่ำเอาจริง ๆ อาจถูกสิงเอาได้ง่าย ๆ” (Fangkhonchit, 2015)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่า จำลอง ฝั่งชลจิตร ได้อยอมรับในพลังอำนาจของภาษาของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่อาจครอบงำผู้อ่านได้ง่าย ๆ นักเขียนเรื่องสั้นอีกคนที่ได้รับอิทธิพลความคิดจาก เสกสรรค์ คือ **วิทยากร ไสววัตร** นักเขียนเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อวอร์ด ที่ติดตามอ่านงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล มาตั้งแต่ปี 2527 และอ่านมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเห็นว่า งานของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ทำให้เขาได้พัฒนาและเติบโตทางปัญญา และยึดถือวิธีการคิดและการเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นต้นแบบในการสร้างงานเขียนด้วย (60 year... the day without Cap of Seksan Prosoetkun, 2009)

2.1.3 อิทธิพลต่อวงการนักแต่งเพลงลูกทุ่ง

นักแต่งเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลความคิดจากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เช่น **วสุ หัวหาญ** นักแต่งเพลงมีชื่อเสียงสังกัดแกรมมี่โกลด์ กล่าวถึงงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ว่า ได้อ่านเรื่องสั้นเรื่อง **ดอกไม** เป็นเรื่องแรก แล้ววางไม่ลง ตอนหลังก็ติดตามอ่านงานของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล จนหมดทุกเล่ม อ่านแม้แต่ บทสัมภาษณ์ อ่านมาแล้ว 20 ปี วสุ หัวหาญ กล่าวถึงงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ว่า “ภาษาของเสกสรรค์เป็นภาษาที่อยากอ่าน ไม่พบในภาษาของนักเขียนคนอื่น ๆ เหมือนได้พบกับอัลบั้มเพลงที่โดนใจมาก วิธีคิด วิธีเล่าเรื่องทำให้ได้คิดต่อ เพราะภาษาเสกสรรค์ เป็นภาษาที่คมชัดมาก การใช้คำก็กระแทกความรู้สึก แค่คำพูดสั้น ๆ แต่ก็มีหลายอย่างที่ย่อนอยู่เพื่อให้คิดตาม” (Bunyo, 2013: 78) และยอมรับว่า งานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ส่งผลต่อวิธีการเขียนเพลงของเขา

สลา คุณวุฒิ นักแต่งเพลงมีชื่อเสียง สังกัดแกรมมี่โกลด์ก็ได้รับแรงบันดาลใจจากงานเขียนของเสกสรรค์เช่นกัน โดย สลา คุณวุฒิ ได้เขียนข้อความในปกซีดีและวีซีดีของงานเพลงชุด “ฝันยังไกล ใจยังหนาว” ของ ต่าย อรทัย (Khunnawut, 2010) ว่า “บางถ้อยคำจากบทความของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ส่งแรงบันดาลใจให้เกิดเพลง ‘รู้ว่าเขาหมดใจ...แต่ทำไมยังรักเหลือเกิน’ น่าสังเกตุว่าบทเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดย วสุ หัวหาญ และสลา คุณวุฒิ เป็นเพลงที่ได้รับอิทธิพลจากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล และเพลงเหล่านี้ มักเป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมจากมหาชนเสมอมา

2.1.4 อิทธิพลต่อวงการผลิตหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

ในวงการผลิตหนังสือพิมพ์และนิตยสาร พบว่า มีนักเขียนกลุ่มหนึ่ง ได้ใช้แนวทางด้านการเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นต้นแบบ ได้แก่ **ชัยสิริ สมุทวานิช** บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ กล่าวถึงงานของเสกสรรค์ ประเสริฐกุลว่า “เสกสรรค์มีภาษาเฉพาะตัว เป็นภาษาคนตรี มีจังหวะจะโคน มีโทนซึ่งคนอื่นทำได้ยาก คือ ภาษาที่จะมีขบวนการที่จะได้อ่านในหัว ไม่ได้แปลว่าเป็นเสียงจริงๆ แต่เป็นระบบที่รู้บอกว่าเกิดเป็นเสียงในหัวขณะที่อ่านอย่าง **สะพานไม้เหนือสายน้ำเขียว** อ่านแล้วจะได้ยินเสียง” (Phonnawalai, 2009: 228) **อธิคม คุณาวุฒิ** บรรณาธิการนิตยสาร Way กล่าวถึงพลังอำนาจทางภาษาของเสกสรรค์ ประเสริฐกุลว่า “เป็นมีอวางอันดับหนึ่งในเรื่องการใช้ภาษาที่จับใจคนอ่าน กล่าวคือ นอกจากท่วงทำนองที่ไพเราะมาจากการคัดกรองเลือกใช้อย่างถูกจังหวะแล้ว เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ยังใช้ภาษาด้วยความประณีต มีศิลปะในการใช้ช่องไฟในการสื่อสาร ทำให้งานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุลงดงาม มีเลือดเนื้อ ชีวิตชีวา และทรงพลัง” (Prasoetkun, 2008b: 8) ฯลฯ

2.1.5 อิทธิพลต่อวงการนักวิชาการ

นักวิชาการไทยหลายคนที่ได้คุณค่ากับงานเขียนเสกสรรค์ ประเสริฐกุล คือ **สุวินัย ภรณวลัย** นักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวถึงงานเขียนเสกสรรค์ ประเสริฐกุลว่า “เสกสรรค์เป็นปัญญาชนสาธารณะ มีความจริงใจกับทุกตัวอักษร งานเขียนจึงเปรียบได้กับบันทึกของจิตใจที่คัดกรองออกมาจากประสบการณ์ อันได้มาจากหยาดเหงื่อ เลือดเนื้อและน้ำตาของเขา ไม่ได้เขียนลอย ๆ ออกมาจากจินตนาการ” (60 year... the day without Cap of Seksan Prosoetkun, 2009) ส่วนนักวิชาการอีกท่านหนึ่ง คือ **รินทร์ฤทัย สัจจพันธุ์** มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวถึง การใช้ภาษาในงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ว่า

เสกสรรค์มีกลวิธีอันหลากหลายในการประพันธ์ที่ทำให้เกิดความงามทางด้านวรรณศิลป์ ทั้งการใช้คำ น้ำเสียง ความหมาย หรือการใช้ภาพพจน์อย่างสัญลักษณ์ อุปมาอุปไมย ไฉไลไปถึงการเว้นวรรคตอนของคำ การจัดวางข้อความ หรือการสร้างสมดุลระหว่างจังหวะของประโยค จนนำไปสู่ความหมายที่มีนัยลึกซึ้งและไพเราะกินใจ เป็นผู้เขียนมีความเป็นอัจฉริยะในการสร้างคำขึ้นมาจากอภิปรัชญา และสภาวะทางอารมณ์ที่ตัวเขารับรู้ได้เป็นอย่างดี (60 year... the day without Cap of Seksan Prosoetkun, 2009)

อาจกล่าวได้ว่า วาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล มีอิทธิพลต่อวงการนักเขียน ได้แก่ อิทธิพลต่อวงการนักเขียนสารคดี อิทธิพลต่อวงการนักเขียนเรื่องสั้น อิทธิพลต่อวงการนักแต่งเพลงลูกทุ่ง อิทธิพลต่อวงการผลิตหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ตลอดจน อิทธิพลต่อวงการนักวิชาการ สะท้อนให้เห็นพลังอำนาจทางภาษาจากวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่มีพลังอำนาจในการโน้มน้าวให้ผู้รับสารเชื่อ คล้อยตาม หรือปฏิบัติตามนำไปสู่การสร้างสรรค์งานเขียนของนักเขียนอื่นๆ ด้วยการสร้างความรู้ และความคิดถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

2.2 วาทกรรมของเสกสรรค์กับการได้รับการยอมรับในสังคมไทย

การอธิบายให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังอำนาจทางภาษาจากวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่มีต่อสังคมในหัวข้อนี้ คือการชี้ให้เห็นว่าจากผลงานการเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล นั้นทำให้เกิดวาทกรรมที่น่าสนใจและมีผลต่อสังคม สังคมจึงพิจารณามอบรางวัลให้แก่เขา รางวัลที่เขาได้รับย่อมแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่เกี่ยวกับράตนเองในการสร้างงานเขียนที่มีคุณภาพ เพื่อถ่ายทอดความรู้ความคิดที่มีคุณค่าประโยชน์ต่อสังคมไทย โดยเริ่มสร้างงานเขียนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน ใช้เวลากว่า 40 ปี ในการสร้างสรรค์ และเมื่องานเขียนเหล่านั้น เผยแพร่ไปสู่ประชาชน และได้รับการยอมรับว่าเป็นงานเขียนที่ทรงพลังและทรงคุณค่า ส่งผลให้เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้รับรางวัล ได้แก่ **รางวัลศรีบูรพา** ในปี 2546 และได้รับการเชิดชูเกียรติเป็น **ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์** ในปี 2552

การอภิปรายผล

1. ข้อสังเกตเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา

ผลการวิจัยที่พบกลวิธีทางภาษา 11 แบบนั้นพบว่า **การใช้คำแสดงทัศนภาวะ** มีใช้เป็นจำนวนมากที่สุด ในชุดวาทกรรมสร้างพลังอำนาจ เนื่องจาก กลวิธีนี้เป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากผู้พูดเป็นผู้ผ่านประสบการณ์และแสดงความจริงจากประสบการณ์เหล่านั้น ย่อมเป็นผู้เหนือกว่า กลวิธีนี้ตรงกับคำอธิบายของ Fairclough (1989) ที่กล่าวว่า การศึกษาการแสดงทัศนภาวะในตัวเองนั้น จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้พูดที่มีต่อผู้อื่น โดยมีความเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่และความผูกพัน และอำนาจของผู้พูดหรือผู้เขียนกับการเคารพต่อความจริงหรือความเป็นไปได้ของการแสดงความจริงนั้น ซึ่งจะเห็นได้จากการแสดงทัศนภาวะที่เกี่ยวข้องกับระดับความรู้ที่มีของผู้พูดนั่นเอง

ในด้านการใช้กลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้อุปลักษณ์ นับว่าเป็นกลวิธีที่เด่นและสามารถเลือกใช้กับทุกวาทกรรม และสามารถถ่ายทอดอุดมการณ์ออกมาอย่างมีพลัง กลวิธีดังกล่าว Phanphothong (2013: 99) ได้กล่าวว่า อุปลักษณ์เป็นการเน้นความหมายแบบหนึ่งเนื่องจากผู้ใช้อุปลักษณ์ได้หมายความว่าตามรูปและผู้รับสารก็ต้อง “ตีความหมาย” ที่ผู้ใช้อุปลักษณ์ต้องการสื่อออกมา แต่ประเด็นสำคัญที่นักวิจัยปฏิบัติศาสตร์และนักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์สนใจก็คือ หน้าที่ในด้านการถ่ายทอดความคิด และพลังในการโน้มน้าวใจของอุปลักษณ์ สามารถเปลี่ยนมุมมองผู้รับสาร รวมถึงสื่ออุดมการณ์ด้วย

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ นับเป็นกลวิธีที่เด่นเช่นกัน โดยเฉพาะในการตั้งคำถามกับประเด็นชีวิต แม้เป็นคำถามที่ผู้อ่านประจักษ์ในคำตอบแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นการโน้มน้าวให้ผู้อ่านร่วมคิดตามไปด้วย ดังที่ Puapattanakun (2005: 93) กล่าวว่า การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์นั้นเป็นกลวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนไม่ต้องการแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาตรง ๆ แต่ใช้วิธีการตั้งคำถามพร้อมทั้งแสดงเหตุผลสนับสนุนเพื่อนำผู้อ่านไปสู่คำตอบที่ผู้เขียนต้องการ

การใช้การซ้ำกระสวนประโยค เป็นกลวิธีที่ต้องใช้ศักยภาพอย่างสูง การปรากฏกลวิธีนี้ในวาทกรรมอยู่เป็นระยะ ๆ ไม่ถึงกับมากนักเนื่องจากต้องใช้ความคิดที่คมคายในการนำเสนอ แต่การปรากฏ

แต่ครั้งจะนำไปสู่การตั้งคำถาม และคิดพิจารณาถึงเหตุผลที่เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เลือกใช้ เมื่อตีความอย่างละเอียดจึงพบว่า กลวิธีทางภาษาของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ดังกล่าวนี้อาจได้สร้างประสิทธิภาพเกิดขึ้นในภาษากล่าวคือ สามารถใช้ภาษาส่งสารถึงผู้รับสารอย่างตรงเป้าประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร โดยผู้รับสารจะเกิดการยอมรับความคิดเห็น หรือร่วมคิดกับคำถามที่ผู้ส่งสารตั้งขึ้น หรือเกิดการครุ่นคิดไปกับข้อความของผู้เขียน

การใช้คำศัพท์ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตสำคัญ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล การเลือกใช้คำกริยาและวิเศษณ์ที่แสดงให้เห็นการกระทำทางวาทกรรมได้อย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะในวาทกรรมความยากจน มีการสรรคำใช้ เช่น กดขม กดเก็บ ชินเยย ชาเยย ชักบเปียดขับ ชื่นซ้ำ ชิมเหงา ขับต้อน สงัดสุข แบกทาน กัดกริด เครียดขริม ร้าวรันทด กดทับ กัดกร้อน ก้มจ้าน ล่ามร้อย ลดทอน กริดเดือน ชิมชาน ร้าวรันทด ผาดเผื่อน เย้ยหยาม โศกสลด เงียบหงอย เฉื่อยซึม เฉวาย ทรุดฮวบ ทรุดสลาย ชิมขริมหม่นวูบ เหี่ยววูบ อ่อนฮวบ คำเหล่านี้ได้เน้นย้ำให้เห็นความทุกข์ยากและความพ่ายแพ้ของชนชั้นล่างที่ยากจน การใช้คำดังกล่าว เป็นเรื่องของการกระทำในรูปของการใช้ภาษามากกว่าเรื่องของความหมายของคำ กล่าวคือ มี 'พลัง' บางอย่างเป็นตัวกำหนด หรือกำกับให้การพูดหรือเขียนแต่ละครั้งมีความหมายขึ้นมา (Charoensinolan, 2013: 36)

นอกจากนี้การประกอบคำขึ้นใหม่ เช่น คลื่นเสรีภาพ พาเหรดชีวิต ทะเลชีวิต สังคมเหล็กตัด สะพานใจตลาด ชีวิตนครโสเภณี เทยือศีลธรรม พื้นที่กร้างว่างเปล่า ผู้ชายที่กำลังสูญพันธุ์ ชีวิตโดยบังเอิญ กรุงชิงชื่อ อีสราภาพ ความเหงาทางปัญญา ความกลัวที่เป็นประโยชน์ วิหารที่ว่างเปล่า ภูมิประเทศในใจ เศรษฐกิจดวงดาว บุตรธิดาแห่งดวงดาว ต้นहारวมหมู่ แวดตาของเอกภพ จลาจลทางปัญญา วัฒนธรรมเงียบลึก ตลาดนัดอำนาจ ความกลมกลืนของสิ่งขัดแย้ง รัฐผ้าเช็ดหน้า ลัทธิผู้ชมหัวใจ ข้างแรม ฤดูกล ฤดูใจ ฤดูกรรม การเมืองแบบทางเคื่อง บัญชีทุกข์สุข ฯลฯ ทำให้งานเขียนของเขา มีความโดดเด่นในการสร้างความหมายและสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

เป็นที่น่าสังเกตว่า **กลวิธีการใช้ถ้อยคำนัยแฝง** พบในวาทกรรมชุดพลังอำนาจเกือบทุกชุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลวิธีดังกล่าวสะท้อนอำนาจความเหนือกว่าระหว่างคู่สนทนา หรือต่อต้านผู้มีอำนาจ ดังที่ Simpson and Mayer (2010: 80) กล่าวว่า อารมณ์ขันและถ้อยคำแฝงมักถูกกลืนในงานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ซึ่งทั้งสองเห็นว่าเป็นความบกพร่องอย่างหนึ่งเท่ากับการละเลยแง่มุมสำคัญของตัวบท ในฐานะวาทกรรม ซึ่งทั้งสองคนขยายความว่า ผู้มีอำนาจในสังคมมักใช้อารมณ์ขันและถ้อยคำนัยแฝงเพื่อข่มหรือเยาะเย้ยผู้มีอำนาจน้อยกว่า ในเวลาเดียวกันผู้มีอำนาจน้อยกว่า ก็ใช้ถ้อยคำนัยแฝงในการต่อต้านผู้มีอำนาจมากกว่า วาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล มุ่งใช้กลวิธีถ้อยคำนัยแฝงต่อต้านผู้มีอำนาจ

2. ข้อสังเกตเกี่ยวกับพลังอำนาจทางภาษาของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่มีบทบาทต่อบุคคลและสังคม

ในการศึกษาพลังอำนาจทางภาษาในวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล นั้นพบว่า เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้สร้างวาทกรรมด้วยกลวิธีทางภาษา เพื่อการวิพากษ์ โต้แย้งวาทกรรมกระแสหลัก เปิดเผยให้เห็นความไม่ชอบธรรมที่ครอบงำ ตลอดจนการขัดขืนประท้วงต่ออำนาจและโครงสร้างอำนาจ และภาคปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมนี้มีบทบาทต่อสังคมไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 บทเพลง ‘สู้ไม่ถอย’ บทบาทที่มีต่อสังคม

เพลง ‘สู้ไม่ถอย’ ที่เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แต่งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2516 แต่งเพื่อเป็นเพลงปลุกใจผู้ชุมนุมขับไล่รัฐบาลเผด็จการ เนื้อเพลงมีว่า

สู้เข้าไปอย่าได้ถอย	มวลชนคอยเอาใจช่วยอยู่
รวมพลังทำลายเหล่าศัตรู	พวกเราสู้เพื่อความยุติธรรม
เราเดินเคียงบ่าเคียงไหล่	ก้าวต่อไปด้วยใจมุ่งมั่น
เราจะฟาดเขาจะฟัน	เราไม่พรั่น พวกเราสู้ตาย
	(Phitpricha, 2006: 21)

นับจาก พ.ศ. 2516-2558 เพลงนี้ได้รับความนิยมได้มากกว่า 44 ปี แต่น่าสังเกตว่า เพลงสู้ไม่ถอย ถูกนำไปใช้ในเวทีต่อสู้ของขบวนการเมืองทั้งสองช่วง ในปี 2553 และ 2556 แสดงให้เห็นพลังอำนาจของพลังภาษาของเสกสรรค์ที่มีบทบาทต่อสังคมไทย ถึงแม้เสกสรรค์จะไม่สู้ยินดีนักในการที่ผู้นำเพลงนี้ไปใช้ปิดเบือนจากเจตนาเดิม เนื่องจากเขียนจำเพาะเพื่อเป็น “เพลงศึกในสมรภูมิชีวิตที่ถูกถ่ายทอดออกมาจากวิญญาณของ ‘คน 14 ตุลา’ ” (Phitpricha, 2006: 21) แต่เมื่อบทเพลงนี้กลายเป็นสิ่งสาธารณะแล้ว ย่อมขึ้นอยู่กับผู้เสพว่าจะวินิจฉัยให้คุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร

2.2 พลังภาษาที่มีบทบาทต่อบุคคลอื่น

จากการศึกษา พบผลงานของของนักเขียนอื่น ๆ อาจได้อิทธิพลความคิดจากงานเขียนของเสกสรรค์ที่สะท้อนต่อความนึกคิดและอุดมการณ์นักอ่านและนักเขียน ที่อาจนำทั้งส่วนการเขียน และวิธีคิดไปใช้ในการสร้างงานเขียน ต่อไปนี้เป็นข้อสังเกตต่องานเขียนของนักเขียนคนอื่น ๆ ที่อาจได้รับอิทธิพลจากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล

2.2.1 งานเขียนของสลา คุณวุฒิ

ที่น่าสังเกตคือ บทเพลง ชื่อ “รู้ว่าเขาหมดใจ...ทำไมยังรักเหลือเกิน” ต่าย อรทัย เป็นผู้ขับร้อง มีเนื้อเพลงบางตอน ว่า

มอบตัวกับความเป็นจริง
เตรียมลูกทิ้งเตรียมเสียน้ำตาแต่ถูกพายุคำถากถาง
ที่ใจยังหาคำตอบไม่ได้
รู้ว่าเขาหมดใจแต่ทำไมยังรักเหลือเกิน
รู้ว่าเขาทำเมินแต่เป็นหยิ่งจึงยังทนไหว
ลบความจำบังจลิมความหลังไปได้
ความเข้มแข็งอยู่ไหนไม่ทิ้งให้ใจยอม
(Khunnawut, 2010)

บทเพลงข้างต้นนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ อาจได้รับอิทธิพลภาษาจากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล กล่าวคือ ในหนังสือ **บุตรธิดาแห่งดวงดาว** มีความเรียงบทหนึ่งชื่อว่า ‘เพลงชีวิตในป่าใจ’ เนื้อหาแก่นหลักกล่าวถึง ความรักที่อาจแปรเปลี่ยนจากอีกฝ่ายซึ่งผู้รักต้องเรียนรู้ และเตรียมใจที่จะรับกับภาวะเมื่อความรักเสื่อมคลาย ข้อความที่สำคัญคือ

บางครั้งเมื่อสิ้นเสียงหัวเราะเบิกบาน
 พลันพบว่าคำประจักษ์มาจากคนที่ไว้ใจ
เธอมิได้ถูกรักดังคิด
และถึงไม่มีความผิดก็อาจถูกทอดทิ้ง
ความไร้เดียงสาถูกบดขยี้ด้วยความจริง
 จากนั้นแวตาทะจะเปลี่ยนไป
 (Prasoetkun, 2009: 67)

จากข้อความที่ยกมานี้ จะเห็น เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ใช้คำ ความรัก ความจริง และการถูกทอดทิ้ง เมื่อไปพิจารณาเนื้อเพลงที่สลา คุณวุฒิ แต่ง ก็น่าสังเกตว่า สลา คุณวุฒิ ก็พูดถึง ความรัก ความจริง และการถูกทอดทิ้ง ทั้งวิธีคิดก็คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า นักเขียนทั้งสองจะมีภาวะรู้สึกหรือวิธีการคิดใกล้เคียงกัน แต่เมื่ออ่านข้อความของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ในท้ายเรื่อง ต่อไปนี้

ชีวิตมีหลายด้าน
 เธอต้องกล้าหาญที่จะฟันฝ่า
 เมื่อกล้าหัวเราะก็ต้องพร้อมหลังน้ำตา
 อีกทั้งกล้าข้ามพ้นตัวตนเดิม
 อย่างวางยาพิษตัวเองด้วยความกลัว
 แต่ก็อย่าเขียนตีตัวเองด้วยปรารถนา
จงมอบตัวให้ความจริงทุกเวลา
 เพื่ออิสระอันล้ำค่ากว่าสิ่งใด
 (Prasoetkun, 2009: 71)

จากข้อความที่ขีดเส้นใต้ ผู้วิจัยเห็นว่า ไม่ใช่เรื่องบังเอิญหากจะมีการใช้คำและรูปภาษาที่เหมือนกันมากเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ Bannawatchara (2010) ได้เขียนบทความเรื่อง “เคียวคมคมปากกา-คือแรงบันดาลใจ” กล่าวถึง บทเพลงของสลา คุณวุฒิ ว่า สลา คุณวุฒิ ผู้ประพันธ์เพลงนี้เขียนไว้ในปกซีดีหรือซีดีว่า “บางถ้อยคำจากบทความของ อ.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่ส่งแรงบันดาลใจให้เกิดเพลง รู้ว่าเขาหมัดใจ..แต่ทำไมยังอีกเหลือเกิน” ทั้งยังกล่าวอีกว่า สลาคุณวุฒิ กับ วสุ หัวหยาญ นักแต่งเพลงทั้งสองเป็นแฟนหนังสือของเสกสรรค์ติดตามอ่านคอลัมน์ประจำในนิตยสารบางฉบับและที่รวมเป็นเล่ม โดยเฉพาะวสุ หัวหยาญ อ่านงานเขียนของเสกสรรค์มาตั้งแต่สมัยที่เป็น “เด็กกิจกรรม” ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น งานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล คือแรงกระตุ้นแรงบันดาลใจให้วสุ หัวหยาญ อยากเป็นนักเขียนนับแต่บัดนั้น และไม่นึกว่าตัวเขาจะกลายเป็นคนเขียนเพลงแถวหน้าของวงการลูกทุ่งในวันนี้ ส่วน สลา คุณวุฒิ ได้ติดตามอ่านงานเขียนของเสกสรรค์ในช่วงหลัง

รวมถึงคอลัมน์ใน “ค.คนแมกกาซีน” อันเป็นที่มาของแรงบันดาลใจในบทเพลง “รู้ว่าเขาหมดใจ...ทำไมยังอีกเหลือเกิน”

จะเห็นได้ว่า วาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล อาจส่งผลต่อวิถีคิดและวิธีเขียนในการสร้างงานของสลา คุณวุฒิ และ วสุ ห้าวหาญ ไม่มากนักน้อย ซึ่งอาจเรียกว่า กลวิธีทางภาษาของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้สร้างพลังอำนาจที่ไปกระทบใจผู้รับสาร จนผู้รับสารเห็นด้วย และปฏิบัติตามในที่สุด

2.2.2 งานเขียนของอติคม คุณาวุฒิ

งานเขียนของ อติคม คุณาวุฒิ บรรณาธิการนิตสาร Way ผู้วิจัยสำรวจพบว่ามีการเลือกใช้คำ กลวิธีทางภาษา ตลอดจนกรอบวิธีคิดคล้าย ๆ กับเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ดังนี้

1) การใช้คำซ้อน ‘ซับซ้อน’ และ ‘หัดแคบ’ ปรากฏในเขียนของอติคม คุณาวุฒิ ดังแสดงให้เห็นในตาราง 1

ตาราง 1 การใช้คำซ้อน ของ อติคม คุณาวุฒิ กับ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

อติคม คุณาวุฒิ	เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
บทความที่มีกลิ่นอายเชิงวรรณคดี งานวิจารณ์ซึ่งให้อารมณ์คล้ายการบันทึกความรู้สึก หรือแม้แต่พยายามฉีกรูปแบบของวรรณคดีดั้งเดิมอาจทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีการทำลายขนบเดิม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องซับซ้อนให้เข้าไปในหมวดใดหมวดหนึ่งให้ได้ (Khunawut, 2005: 17)	...ผมอดรู้สึกไม่ได้ว่า มนุษย์ทุกคนหากถูกซับซ้อนหรือทอดทิ้งถึงที่สุด ย่อมมีสิทธิไม่แพ้ เจ้าบัก ที่จะเรียนรู้เพทุบายในความอยู่รอด เรียนรู้ที่จะเสแสร้งรอคอยโอกาส และกระทั่งกัดไม่ปล่อย (Prasoetkun, 1997b: 42)
พอเราผ่านชีวิตมาได้สักระยะ พื้นที่สำหรับความสงสัยในเรื่องโง่ ๆ แบบนี้ค่อย ๆ หดแคบลง ผู้ชายเต็มวัยถูกสอนให้ดูแลเด็ก อ่อนโยนกับผู้หญิง และช่วยเหลือแบ่งเบาผู้ชรา (Khunawut, 2009: 18)	ตั้งแต่เดิมมาคนไทยบ้านนอก แม้จะขาดแคลนด้านเงินตราและวัตถุหลาย ๆ อย่าง แต่ก็ได้อาศัยผลผลิตจากธรรมชาติเป็นสวัสดิการที่สำคัญ แต่ทุกวันนี้ปริมาณชลในการทำมาหากินของพวกเขาหดแคบลงทุกที (Prasoetkun, 1998: 47)

2) การเลือกประเด็นการวิจารณ์เรื่องรูปแบบ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเทียบเคียงความคิดประเด็นเรื่องรูปแบบกับเนื้อหา ของ อธิคม คุณาวุฒิ กับ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

อธิคม คุณาวุฒิ	เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
หากเรายอมรับว่าการคิดรูปแบบเป็นการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่ง ซึ่งแน่นอนว่าต้องสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับความหนักแน่นของเนื้อหา ถ้าเป็นอย่างนี้ ความหวือหวาหกดคะเมนตีลังกาของรูปแบบ ก็ไม่น่าจะเป็นเรื่องที่ต้องมาถกเถียงกัน (Khunawut, 2005 : 17)	พูดกันตามความจริง ถ้าเราหันไปสำรวจสัมพันธ์ภาพ (Relationship) ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมตอนนี้ เราพบว่าเนื้อหามันเปลี่ยนไปมากแล้ว แต่ถ้อยคำที่ใช้เรียกขานยังคงเดิม...วันดีคืนดีก็เอาประเด็นรูปแบบมาเคาะหัวกันทีหนึ่ง พร้อมทั้งพยายามตะล่อมเนื้อหาใหม่ไว้ในกรอบเก่า (Prasoetkun, 2006b: 267)

3) การแสดงทัศนะเกี่ยวกับชีวิตเป็นเส้นโค้ง ดังตาราง 3

ตาราง 3 การแสดงทัศนะเกี่ยวกับชีวิตเป็นเส้นโค้งของ อธิคม คุณาวุฒิ กับ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

อธิคม คุณาวุฒิ	เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
ชีวิตมักเดินทางเป็นเส้นคดโค้งช่วงห่างจากวัยหนึ่งมีช่องว่างเวลาคั่นอยู่ ช่องว่างเวลาบางครั้งทำหน้าที่เหมือนหลุมอากาศ คอยดักคนเดินผ่านไป ล้มลุกคลุกคลาน ถ้าล้มรุนแรงก็จะเกิดรอยแผลเป็น ผากไว้บนร่าง รอยแผลเป็นทำหน้าที่ของมันต่อไป คล้ายเครื่องทบทวนความทรงจำ จึงมีบางคนเคยลูบคลำรอยแผลรากับกำลังตรวจสอบความเศร้าข้างใน (Khunawut, 2005: 110)	ชีวิตมันมีเรื่องต้องค้นหากิเลสเยอะเยอะ แทนที่จะไปนั่งคิดหาแต่ปาลาสเตอร์ที่สวยงามปะแผลเวลาเดินทางเป็นเส้นตรง ชีวิตเดินทางเป็นเส้นคด (Prasoetkun, 2001: 27) ชีวิตมักคดเคี้ยว ขณะที่เวลาเดินทางเป็นเส้นตรง (Prasoetkun, 2006a: 136)

4) การเปรียบปริญาบัตรเป็นบัตรเครดิต ดังตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบปริญาบัตรเป็นบัตรเครดิตของ อธิคม คุณาวุฒิ กับ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

อธิคม คุณาวุฒิ	เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
การเรียนจบสามปีครึ่งด้วยเกรดสวยๆ พร้อมสิทธิพิเศษรับบัตรเครดิตทันทีเมื่อเป็นบัณฑิตใหม่.. เข้าทำงานในองค์กรพร้อมกับได้รับอัตราเงินเดือนพิเศษเป็นค่าคณะค่าสถาบัน เหล่านี้เป็นความภูมิใจและเป็นเกียรติภูมิชนิดหนึ่ง (Khunawut, 2005: 27)	เราคงไม่พอใจนักถ้าใครมาบอกว่า ทุกวันนี้เรากำลังกลายเป็นสถานทีผลึก “บัตรเครดิต” ให้กับกลุ่มชนที่ได้เปรียบอยู่แล้วในสังคม (Prasoetkun, 2008b: 254) ...ปริญาจึงกลายเป็นบัตรเครดิตชนิดหนึ่ง ยิ่งปริญาโทยิ่งเป็นบัตรทอง (Prasoetkun, 2010: 171)

ข้อสังเกตของการเลือกใช้คำ กลวิธีทางภาษา ตลอดจนกรอบวิธีคิดของ อธิคม คุณาวุฒิ ที่คล้ายกับ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล อาจเป็นได้ว่า อธิคม คุณาวุฒิ อาจได้รับอิทธิพลด้านพลังอำนาจทางภาษาจากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นของอธิคม คุณาวุฒิ เกี่ยวกับงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุลใน “บันทึกจากผู้อ่าน” ปรากฏส่วนหน้าของหนังสือ **อำนาจแห่งความว่าง ความว่างแห่งอำนาจ** ของ เสกสรรค์ โดย อธิคมคุณาวุฒิ ได้กล่าวว่า “เสกสรรค์เป็นมีอวางอันดับหนึ่งในเรื่องการใช้ภาษาที่จับใจคนอ่าน นอกจากท่วงทำนองที่ไพเราะมาจากการคัดกรองเลือกใช้อย่างถูกจังหวะแล้ว เสกสรรค์ยังประณีตศิลปะในการใช้ช่องไฟในการสื่อสาร ทำให้งานเขียนของเสกสรรค์งดงาม มีเลือดเนื้อ ชีวิตชีวา และทรงพลัง” (Prasoetkun, 2008b: 8) อาจกล่าวได้ว่า อธิคม คุณาวุฒิ อาจได้รับอิทธิพลภาษาจากเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ไม่นา่กัน้อย

บทสรุป

จากการศึกษาการใช้พลังภาษาในการสร้างพลังอำนาจในวาทกรรมของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ซึ่งสรุปได้จากการศึกษางานเขียน 43 เล่ม นั้น พบลักษณะการใช้ภาษาที่มีพลังในการกำหนดความหมายต่าง ๆ ให้แก่สรรพสิ่ง สร้างแนวโน้มให้เกิดความเห็นร่วมหรือคล้ายตาม ส่งผลให้เกิดการหยิบยกตัวอย่างภาษาเหล่านั้นมาใช้ในบริบทต่าง ๆ ของสังคม การศึกษาดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นพลังอำนาจที่เกิดจากการสร้างสรรค์ทางภาษา จึงทำให้เขาสามารถประมวลสรุปได้ว่าวาทกรรมที่กล่าวถึงเหล่านี้ เป็น “พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจ” ของผู้ประพันธ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้อ่าน และสังคม ก่อให้เกิดผลกระทบหรือส่งอิทธิพลต่อวงการต่าง ๆ เช่น วงการนักเขียนสารคดี วงการนักเขียนเรื่องสั้น วงการของนักประพันธ์เพลงลูกทุ่ง วงการผลิตหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ตลอดจนอิทธิพลต่อวงการนักวิชาการ ด้วยการนำแนวคิด และแนวทางการใช้ภาษาของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล มาใช้ในงานเขียนของตน นอกจากนี้จากการศึกษา “พลังภาษาเพื่อการสร้างพลังอำนาจ” ของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ทำให้เห็นว่างานเขียนของเขาได้รับความนิยมจากผู้อ่านจำนวนมาก เป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคม ส่งผลให้เขาได้รับรางวัลทางการเขียนที่สำคัญคือ รางวัลศรีบูรพา และได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

Reference

- Bannawatchara. (2010). **Khomkhiao khompakka khue raeng bandanchai.** (in Thai) [Sharp Edges of Sickle and Pen are Motivation]. Retrieved January 3, 2016 from www.komchadluek.net/
- Blaska, J. (1993). "The power of language: Speak and write using "person first." **Perspectives on disability.** (1993): 25-32.
- Bunyo, N. (2013). *Wasu Haohan tam roi fun cak phasa baep 'Seksan Prasoetkun' su phasa chiwit 'Nga Kharawan'.* (in Thai) ['Wasu haohan'following the Dreamin language style of Seksan Prasoetkun to the language of life 'Nga Kharawan']. **Nation Weekly** (8 February 1013): 78.
- Charoensinolan, C. (2013). **Phasa kap kanmueang/ Khwam pen kanmueang.** (in Thai) [Language and Politics/ Politicization]. Bangkok: Wiphasa.
- Edelman, Murray. (1977). **Political Language: Words of Succeed and Policies that Fail.** Orlando: Academic Press.
- Fairclough, N. (1995). **Critical Discourse Analysis: the Critical Study of Language.** London: Longman.
- _____. (1989). **Language and Power.** London: Longman.
- Fangkhonchit, C. (2015). **Khon ha pla chabap sombun.** (in Thai) [Complete Book of Fisherman]. **Nation Weekly.** (20 November 2015): 52.
- laosiwong, N. (2002). **Kham mi khom: Wa duai Phasa Watthanatham lae Amnat.** (in Thai) [Word of Sharp: Language Culture and Power]. Bangkok: Matichon.
- _____. (2006). **Mahawitthayalai thiangkuen.** (in Thai) [Midday University]. Bangkok: Matichon.
- Kasetsiri, Chanwit. (2010). **Sayam rue Thai?.** (in Thai) [Siam or Thai?]. Paper presented in Academic Conference on 2010 at Mea Khong River Nakhon Phanom, 21-22 October 2010.
- Khunawut, A. (2005). **Bang khamtham doen tang om.** (In Thai) [Some of Question Detour]. Bangkok: Shine Publication House.
- _____. (2009). **Dek Sattri Khon chara.** (In Thai) [Child Woman and Old person]. (2nd Edition). Bangkok:Way of Book.
- Khunnawut, S. (2010). **Tai Orathai: Fan yang klai chai yang nao.** (VCD). (In Thai) [Tai Orathai: Far Dream and Cooling Mind]. (VCD). Bangkok: GMM.

- Office of Higher Education Commission. (2009). **Pratya kan udomsueksa**. (In Thai) [Philosophy of Thai Education]. Bangkok: Office of Policy and Plan of Higher Education, Office of Higher Education Commission.
- Phaka, K. and bunnak, A. (2012). **Khit len hen tang**. (In Thai) [Playful Thinking through Different View]. Bangkok: Matichon.
- Phanitchankun, I. (2009). **Nio klom thang ha Sarawut hengsawat**. (In Thai) [Five Round Fingures Sarawut Hengtrasawat]. Retrieved January 3, 2009 <http://teetwo.blogspot.com/>.
- Panpothong, N. (2013). **Wathakam wikhro choeng wiphak tam naew phasa sat: naew khit lae kan nam ma sueksa wathakam nai phasa Thai**. (in Thai) [Linguistically-Oriented Critical Discourse Analysis : concepts and thire application to discourses in Thai]. Bangkok: Project of academic work publication, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.
- Phitpricha, C. (2006). **Ek nueng fang fan : Banthuek raem tang khong chiwit**. (In Thai) [One Straw liked Dream in Journey Record of Life]. (3th Edition). Bangkok: Phraeo.
- Phonnawalai, S. (2009). **Seksan kap Mangkon**. (In Thai) [Seksan and Dragon]. Bangkok: Samanchon.
- Phromsutthirak, M. (2012). **Ekkasan prakop kan oprom “Khvamru lakphasa lae wannakhadi nai nangsue rian**. (In Thai) [Knowledge on Grammar and Thai Literature in Textbook, Handout In Training], 1-3 April 2012 at Thepnakhon Hotel Buriram. (Mimeograph).
- Prachakun, N. (2009). **Yok akson yon khvamkhit lem 1**. (In Thai) [Reflection of Thinking by Reflection of Alphabet Vol 1]. Bangkok: Reading and Criticism.
- Prasoetkun, S. (1997a). **Sen tang nakpraphan**. (In Thai) [Road of Writer]. (3st Edition). Bangkok: Samanchon.
- _____. (1997b). **Khluen seriphap**. (In Thai) [Wave of Freedom]. (4th Edition). Bangkok: Samanchon.
- _____. (1998). **Lok plian tong plian lok**. (In Thai) [The world changed to change the world]. Bangkok: Samanchon.
- _____. (2002a). **Khon kap Suea**. (In Thai) [Man and Tiger]. (2nd edition). Bangkok: Samanchon.
- _____. (2002b). **Chalachon thang panya**. (In Thai) [Riot in Wisdom]. Bangkok: Samanchon.
- _____. (2006a). **Kan phan phon khong yuk samai**. (In Thai) [Past of Era]. (3st Edition).

- Bangkok: Samanchon.
- _____. (2006b). **Phuchai thi kamlang sun phan.** (In Thai) [The man who is going to Extinct]. Bangkok: Samanchon.
- _____. (2008a). **Phan phon chueng khon phop.** (In Thai) [Get through in order to find]. Bangkok: Samanchon.
- _____. (2008b). **Amnat haeng khwamwang khwamwang haeng Amnat.** (In Thai) [Power of emptiness and emptiness of power]. Bangkok: Samanchon.
- _____. (2009). **But thida haeng Duangdao.** (In Thai) [Son and Daughter of the star]. Get through to find. Bangkok: Samanchon.
- _____. (2010). **Wihan thi wang plao.** (In Thai) [The castle of emptiness]. (3st edition.) Bangkok: Samanchon.
- _____. (2011). **Mahawitthayalai Chiwit.** (In Thai) [Life University]. (12th edition.) Bangkok: Samanchon.
- _____. (2013). **Withi khon nok.** (In Thai) [Lifestyle of Outsider]. Bangkok: Samanchon.
- Puapattanakun, C. (2005). **Udomthat kiaokap "Khamen" nai parichet nangsuephimthai : karani het chalachon pao sathanthoot thai nai Kamphucha khoso 2003.** (In Thai) [Ideologies on "the Khmers" in Thai newspaper discourse: the case of Theanti-thai riots in Cambodia in 2003]. Master's Thesis, Thai Program Faculty of Arts Chulalongkorn University.
- Reading Promotion Committee. (2012). **Wirasak Chansongsaeng Khon khian sarakhadi yuk mai.** (In Thai) [Wirasak Chansongsaeng Writer of Modern Fiction]. Retrieved January 26, 2013 from www.happyreading.in.th/.
- Roekphonphiphat, K. (2011). **Khuean pakmun phapsathon khwam lomleo yang sin choeng khong khuean.** (In Thai) [Pakmun Dam: Image reflected the total failure of Dam]. Retrieved December 4, 2015, from www.web.greenworld.or.th/library
- Simpson, P. and A. Mayr. (2010). **Language and Power: A Resource Book for Students.** London: Routledge.
- Spear, H. F. (2009). **The Power of Words: The Use of Language in Ethan Frome.** Doctor of Philosophy Thesis in English, Liberty University.
- Stibbe, A. (2001). **Language, power and the social construction of animals.** *Society & Animals*, 9(2): 145-161.
- Suphawattanakun, K. (2014). **Thot rue mayakhati.** (In Thai) [Deconstruct]. Bangkok: Thailand Information Center for Civil Rights and Investigative Journalism. TCIJ.

- Tueapraphon, C. (2013). Phrawihan phuean ban lae ngan sarakhadi ‘Thiraphap Lohit kun’ nakkian ‘Sriburapha’ khon la sut. (In Thai) [Phrawihan Nobour and Fiction of Thiraphap Lohitkun: the Recent Sriburapha Award Writer]. Retrieved December 25, 2015 from www.matichon.co.th/
- ‘60 pi wanthi mai mi muak seksan prasoetkun’ (In Thai). [60 year... the day without Cap of Seksan Prosoetkun]. (2009). Retrieved January 26, 2013 from www.happyreading.in.th/